

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:
Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.
Bérmertelen levelek csak ismert kezekről fogadtatnak el.
Kéziratok nem adtnak vissza.
Egyes szám ára 15 kr.
A nyiltörben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA
hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.
Petitnél nagyobb, avagy díszbetűvel vagy körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden negyedik centim. után 3 kr. számítatik.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

A Magyar Nemzet Története.

Ha még ki nem vészett a magyar nemzetből a lelkesülés saját története iránt, ha még mindig elveszthetetlen kincseknek tekintik a magyar történelem érelapjait: áhitattal kell kezébe fognia azt a hatalmas tíz kötetes munkát, amely nemrég került ki az *Athenaem r. t.* kiadásából. Kezünkben van a nagy, kimerítő, megbízható magyar történeti alkotás, egybe-hordva hangyaszorgalommal, feldolgozva lelkiismeretes tárgyilagossággal. Az a sok ezer, meg ezer adat, okirat, levél, amelyben ezer elmúlt esztendőnek élete lüktet még mindig, megtisztítva a balítélet s a tendencia lerakódott porától, felelőde a kutató és kritizáló szellem teremtő lehelletétől: elfoglalta valamennyi az öt méltán megillető helyet ebben a hatalmas tudomány nagy műben. „A Magyar Nemzet Története”-nek izmos kötetiben. Mindaz a tengernyi sok adat, ami belékerült ebbe a nagy műbe, salaktól megtisztított szinarany!

Az a tíz kötet, mely örök időkre szóló dokumentuma lesz a magyar nemzet életének, hivatalos és működésének, korszakokint öleli fel az egyetemes történetet. Monografiája mindenik a maga külön-külön korszakának. Minden egyes korszak történelmét a maga külön historikusa, aki tudásának teljességét fektette le a kötetekbe, írta meg. Hogy pedig az összhang megőriztessék s az egységes szellem és irány még ennyi különböző szerző munkája közt is kidomborodjék: a fölött nagy gondnal és éber szellemmel örökösödött Szilágyi Sándor, a nagy mű szerkesztője, kinek Isten megadta a kegyet, hogy e hatalmas mű befejezését még megérje és kit egy pár nappal az utolsó kötet megjelenése után szólított el az élők sorából.

Hogy igazságosak legyünk és a munka megteremtői iránt a kötele elismerést nyilvánosan lerójuk, első helyen kell megemlékeznünk az *Athenaem r. t.*-ről, a mely, messze felül-emelkedve az egyszemélyi üzleti szellem, anyagi erejét rendelkezésére bocsátotta a nagy mű létesítéséhez. El nem hallgathatjuk annak a férfinak a nevét sem, kit az eszme kivételének lehetősége az első pillanattól kezdve megkapott, a ki szárnyat adott az anyagnak és szellemnek s páratlan lelkesedéssel, mély hazaszeretettel örökösödött a fölött, hogy a mű méltó legyen min-

den tekintetben annak jelentőségéhez: *Emich Gusztáv* szerényen meghuzódik egy rövid előszó mögött, mely azonban irodalomtörténeti jelentőséget nyer abban a tömör előadásban, amely a mű létrejöttének történetét tárja eléünk s melynek minden sorából kiérzik a lángoló lelkesedés a tárgy iránt . . .

A X. kötet az, amely koronája a korszakos műnek. „A Modern Magyarország” történetét olvassuk benne, két hivatott tudós és politikus tollából. Azokat az eseményeket, amelyeknek közvetlen tanúi vagyunk, az elfogulatlan bíráló szemével nézni, az objektív historikus tollal megírni, merész és nagy vállalkozás. *Márki Sándor* dr. és *Bekics Gusztáv* dr. megmutatták, hogy ha a vállalkozás nagy és felelősséggel járó is, de nem mulja felül az emberi képességet. *Márki* a szabadságharc történetét írta meg valóban imponáló történeti tudással és pártatlansággal, *Bekics* Gusztáv pedig az abszolutizmus korszakának adván előbb hű képet, hogy úgy mondjuk az élőkben élő jelenkort s ebben az alkotmányos élet harminc esztendejét — 1897-ig — tárja eléünk. Az a rész, amely *Bekics* irt, *I. Ferenc József és kora* címét viseli. A jelen kornak írva, az eseményekre mindenütt világosító sugarakat vet s nagy gondja van arra, hogy az eseményeket összeköttesse hozzá Magyarország politikai fejlődésének uralkodó elveivel. Nemcsak megmagyarázza, de olykor fölülte tanulságossá, sőt a gyakorlati politikára nézve is értékessé teszi az eseményeket. Az ő világos és szabad gondolkodásának hatása alatt szinte meglevenednek a közelmúlt küzdelmei és vívódása, s olykor úgy érzi az ember, mintha átkiáltának hozzánk, hogy tévedéseinket korrigálják. *Bekics* a modern intézményeket alkotó legújabb korszaknak a leghivebb tolmácsa, legbuzgóbb harcosa az értelem, a tudás, a meggyőződés erős fegyvereivel. Talán senki *Bekics*en kívül nem volt képes oly kristálytisztaságban felfogni az 1848-nak eszmei tartalmát. És az 1848 alapján a magyar állami és társadalmi rendben megindult fejlődés céljai felől a tisztult felfogásnak arra a magaslatára a melyen *Bekics* áll, rajta kívül valóban nagyon kevesen emelkedtek. És *Bekics*nek megadatott ehhez a szó és a toll hatalma, melynek segítségével épp oly fényesen ki is tudja fejteni azt, a mit lelkében felfogott.

Bekics könyve egy előszó után három részre oszlik. Az első: az *önkényuralom kora*, mely a levert Magyarország politikai pacifikálását s a *Bach*-féle birodalmi rendszer egész belső és külső történetét adja. Ez a rész az anyag újságával, földolgozásának eredetiségével tűnik ki. A második: a *provizórium és kiegyezés előzményeinek kora* (1860—1866). A harmadik: az *utolsó harminc év*, vagyis az újjászületett alkotmányosság kora az 1896. évi nemzeti jubileumig.

Az utolsó harminc alkotmányos évnek inkább belső történetét írta meg *Bekics*. Igen érdekes részét képezik Lónyay Menyhért miniszterelnökségének s a fuzónak története, nemkülönben a „véderővita”, a „Janszky-ügy” és az „egyházpolitikai küzdelem”. Az egész könyv a milléniomi események leírásával végződik, nevezetesen pedig 6 Felsége 1896. június 8-iki beszédével, mely az újjászületett Magyarország politikai sikereinek csuespontját jelzi.

Az utolsó harminc év épp most kapóra jött aktuális politikai tanulmány, melyben az Ausztriához való viszonyaink alapjai tüzetesen és kimerítően vannak tárgyalva és a jövőendő nemzeti politika céljai és irányai kijelölve.

Ez a kötet is egész halmazát képezi az erre a tárgyalat korszakra vonatkozó képes ábrázolatoknak, igazi csarnoka a szereplők arcképeinek. Az egész munkát több mint négyszáz igen érdekes műmelléklet és jeles művészekről származó három ezer szövegvépké díszíti. *Btt.*

Városunk közegészségügye.

— Ajánlva a polgármester figyelmébe. —

A halandóság évről-évre nagyobb arányokat ölt. A csecsemők nagyszáma elpusztul. Ezerféle betegség kérérlhetetlenül szedi az áldozatokat a reményteljes gyermekek közül.

Az emberiség testileg folyton satnyúl, elpuhul, érzékeny. A mai ember csak neveléses torzultánzata őskori elődjének.

Sajnos: mi még mindig tétlenül állunk ezen kóros jelenségekkel szemben. Míg a művelt nyugaton kiváló gondot fordítanak a test-edzésre és az egészségi viszonyok javítására, nálunk az állapotok évről-évre rosszabbodnak.

ben fogja részesíteni minden olvasó a festőművészt, *Mühlbeck* Károlyt, aki ezt a nagy munkát kiválóan sikerült és k. b. 800 nagyon jellemző képpel díszítette. Továbbá a kiadót, a ki finom, izléses kiállításban s mégis ileső áron adja ki a munkát. A kiadók, hogy mindenkinek hozzáférhetővé tegyék a Magyar Anekdota-kincset, 25 kros füzetekben is kibocsátják, melyek minden hazai könyvkereskedésben is kaphatók.

Szerző, művész és kiadó finom együttműködésének köszönhető, hogy ez a „par excellence” magyar családi könyv ily választékos formában és értékes, lelket tápláló és vidító tartalommal jelenhetett meg.

A sok száz anekdotáról lehetetlen egy Tárca keretében közelebbi ismertetést írni. Inkább kiválogatunk néhányat a gazdag gyűjteményből és bemutatjuk olvasóinknak: következtessenek rólok a többire. Mutatóba, izelítől álljon itt ez a néhány, zempleni vonatkozású:

„Iste vinus Tokainus?”

II. József 1770. május 20-dikán Patakon ebédelt. A császár kiszállván, egyenesen szobájába ment, de egyszerre ki is jött porszinü felső kabátban, hóna alá fogván széles ellenzőjű, zöld viaszos vászonnal bevont félgömb formájú utispapját. Szó nélkül üdvözölte a látásaért megjelenteket, s deák nyelven tudakozta, mely helyeken fog lovat váltani Munkács felé, s egyik hely a másiktól mennyire fekszik. A feleleteket följegyezte zsebkönyvébe, ismét meghajította magát és elzárkozott, hogy ebédig dolgozhassék. Ebéd alatt meg vala engedve a bemenetel uraságoknak s asszonyaságoknak.

TÁRCA.

Magyar Anekdota-kincs.*

Ezer esztendő humora, jókedve, vidámsága mosolyog ránk abból a hatalmas gyűjteményből, amelyet *Tóth Béla* állított össze, s amely most jelenik meg *Singer és Wolfner* kiadásában. Nem valami közönséges adomátár ez, a milyent olesó tákolmányokban ponyván árulnak: uri magyar izlés gyűjtötte egybe a nagy vállalatba, amely mintegy 120 nyomtatott ivre terjed, körülbelül nyolcszáz képpel.

A Magyar Anekdota-kincsben együtt van mind az a tömörked tréfa, adoma, szikrázó ötlet, jóízű történet, csattanós, velős epizód, amit a magyarság ezer hosszú esztendőn át jókedvében, pipaszó mellett, borközi hangulatban vagy csaták hevében magából teremtett. Azt lehetne mondani, hogy ez a magyarság története vidám képekben, s így nagyon fontos tudományos munka. De olyan tudomány van benne, a mely egy ritka erénnyel ékes: megkacagtat minket, fölvidít, mosolyra készit. Anekdota-zó nép vagyunk — mondja maga a szerző — „minden ötletünk, minden vidámságunk és bölesességünk el van raktározva ezekben a rövid, velős, csattanós történetkékbé”. Aki azokat így finom izléssel megválogatva összegyűjtötte, az a magyar nép böl-

* Gyűjtötte *Tóth Béla*. Öt kötet. Ára füze 12 ft. Díszkötésben 16 ft. — Megrendelhető 1 ftes havi részletekben való törlesztésre is. — Kiadja *Singer és Wolfner* Budapestben.

eségének és humorának lexikonját írta meg. Minő bőséges anyag kínálkozott *Tóth* Bélának „Arpádtól Beöthy Aldsiig!” Midőn szemenszedett sorozata olyan ötleteknek, tréfáknak, kurta történeteknek, amelyek jobban jellemzik a magyar embert a legtudósabb néprajznál vagy történelemnél!

Az *Anekdota-kincs* megérdemli a „kincs” nevet. Vele is úgy voltunk eddig, mint egyéb kincseinkkel. Sejtettük, hogy megvan valahol, de nem akadt senki, a ki díszesen egybegyűjtötte volna. *Tóth Béla* tehát olyan munkát végzett, a melyre eddig nem volt eset irodalmunkban. Okosan, finom érzékkel válogatta meg anekdotáit: mind kitűnő, mind jellemző, valamennyinek van erős, gondolatra készítő magva, a legtöbbje jóízű mosolyt csal az ajkunkra. De igen bölesen kivetett belőle minden tragárságot, kétértelmű sikamlósságot, vastag elemet. Csak ilyen okos megválogatás folytán lett igazán kincses ez a temérdek füzet.

A sirva-vigadó magyarnak, kedélyvilága nyilik meg előttünk, s míg a sok tréfán és mulatságos epizódon elmosolyodunk, megizeljük egyben a magyar zamatosságát, a magától támadt, mesterségesen nem komponálható anekdota szeszét s felüdülnk tőle, mert az élet verőfényes oldalát pillantjuk meg hirtelenül a rideg hétköznapi életfolyás közepette. Lelki patika ez a négy kötet, nem szabad hiányzani semmi magyar könyvesasztalról.

Tóth Bélát ezért az új munkáért a régi dicséret illeti. Nagy feladatnak járt végére: ezer év anekdotáját összegyűjteni, megrostálni, szép művészi formába öltöztetni. — Epp oly elismerés-

A Zemplén mai száma tíz oldal.

Városunkban a változott viszonyok egy boldogabb jövő hajnalhasadását jelzik. Az új magisztrátus, mely a polgárok jólétének előmozdítását írta zászlójára, a közegészségügy javítása elől sem térhet ki; mert mit ér a jólét és gazdagság, ha a legdrágább kincs: az egészség hiányzik.

Nagy szűkkeblűsége vallott az e körülmény, hogy a tervezett orvosok állás szervezését elejtették. Meg kell hajlanunk népszerű v. orvosunk lelkiismeretes és fáradhatatlan munkássága előtt, de végtére ő is csak egy ember, a ki ilyen népes városban az orvosi segédre szoruló szegényeket nem kezelheti úgy, ahogy az kívánatos volna. Lehetővé kell tenni, hogy a szegények is könnyen juthassanak orvoshoz, hogy ne akkor forduljon orvosi segítségért, mikor már csak a jó Isten segíthet. Hány reményteljes esetet ének, kenyérkereső apának, gyermekeit gondozó anyának kell e miatt időnek előtte sirba szállania. De nemcsak a szoros orvosi segédre kell lehetőséget tenni, de egyúttal fel kell hatalmazni az orvosokat, hogy a gyógyszerek ingyenes kiszolgáltatására utalványokat adhassanak. A mostani eljárás (a recepteknek a városi háznál való lepecsételtetése) sem nem célszerű, sem pedig humánus. Ha a betegnek este 9 órakor van szüksége az orvosra, nem várhat míg reggel 9 órakor megnyílik a hivatal. Vannak olyanok is, kik szégyenkezve takarják el szegénységüket. Azért a városi orvos belátására kellene bízni az ingyenes orvosságok kiutalványozását. Ő legjobban veszi észre a nyomort és szükségét.

A közegészséggel szoros kapcsolatban áll a vizkérdés Fizikai lehetetlenség, hogy az egész városnak vizszükségletét egyetlen egy kut fedezhesse. Pedig az ivásra csakis a „Megye-kutja“ bizonyult jónak. Erről meggyőződést szereztek már, hogy nincs káros hatással az egészségre. Van ugyan több kut is a városban; de vajon vizük nem ártalmas-e nem tudható, s lehet-e ellenőrizni: vajon a kenyérsütéshez, szikvizgyártáshoz, „bor és tej“ hamisításához nem-e zavaros, egészségtelen vizet használnak.

A legtöbb városnak van már vízvezetéke. Mi sem nélkülözhetjük már sokáig. Nem nagy áldozatába kerülne a városnak. A háztulajdonosok sorban bevezetnék a vízvezetékot, mert házuk ezáltal értékesebbé válna, nagyobb házbért is huzhatnának.

Az egészségetronó hamis borok, tekintve az erőyes hatósági intézkedéseket, remélhetően rövid időn belül el fognak tűnni; de annál szabadabban üzik a tejfélék hamisítását. Minden héten meg kellene vizsgálni a falukból importált tejféléket (beleértve a „Tejesarnok“-ot is, melynek élvezhetetlen, rossz tejeiről, tejfeljeiről épp most kaptunk egy siralmas levelet, melyben kérve-kérnek, eszközöljük, hogy: a hatóság vegye vizsgálat alá a Tejesarnokot úgy az ott eladásra szolgáló tejfélék, mint a kezelés tekintetében is! — Szerk.) A hamisítókát szigorúan megbüntetni és az „árusítási engedély“-t tőlük megvonni! Igazán szörnyű állapot: milyen zagyalékot kell nekünk városiaknak drága pénzért vásárolnunk. Oly leleményes ügyességgel végzik ezeket a hamisításokat, hogy még a legügyesebb gazdasszony is lépze megye. S ha a

A hét személyre terített kerek asztalnál a császár az utolsó helyet foglalta el. „A viceispán“ írja Kazinezy Ferenc, „a híres Szirmay Tamás, Antal, atyám unokatestvére, nekünk gyermekeknek is megengedte, hogy a császárnak egy tányért nyujtsunk. — Álmélkodva láttam itt, hogy a császár könyökén foldva volt a vörös galléro, sárga gombos, zöld kabát, lajblíja és nadrágoeskája¹⁾ citromszin, térdein fehér gyolcs kamásli; és még inkább álmélkodtam, midőn ő, ki bort sohasem ivott, felvéve a palackot s a bor színét nézegetvén, ezt kérdezte: — Iste vinus Tokainus²⁾“

Utálta a vesztegetést és cifrát, és példát akart adni a foldott könyökű kabáttal.

(Kazinezy Ferenc, Pályám emlékezete.)

„Ujhely nem állja a németet.“

Uri szék biráskodott Sátoralja-Ujhelyen, Schönborn grófnál. Híres Borbély Mihály volt az egyik táblabíró; első kortes a Tisza mentén, első pohárköszöntő szónok nagy messzeföldön, tele azzal a jóízű magyar eredetiséggel, melynek zamatja utánozhatatlan, mint a jó muskotály dohánnyé.

Sátoralja-Ujhely híres kuruc város volt. Várába nem fészkelte be magát a labanc; ha bevette is, csakhamar kitették belőle; s példaszóvá vált, hogy „Sátoralja-Ujhely nem állja a németet!“

Schönborn grófnak nem volt gyermeke; kihálálólben volt a család.

¹⁾ T. i. térdig érő rövid, u. n. „pisztoly-nadrág.“
²⁾ Jókai is leírja ezt a jelenetet „Rab Ráby“-jában s azt a magyarázatot adja a dolognak, hogy a Tokajban időző császár, titymálva szólva a borok királyáról, a „tokaji“-ról, nem érdemesítette a vinum névre, hanem vinusnak esúfolta. Szerk.

rossz levegő mellett, melyből nekünk bőven kijut még egészségtelen ételekkel, italokkal is élünk, mi természetesebb, hogy testünk elcsenevészik.

Evről-évre, a mint a nyár tikkasztó melegével beköszönt, egyre jobban érezzük, egy legével beköszönt, egyre jobban érezzük, egy nyilvános kertnek, ligetnek a hiányát is. A kiknek nincs módjukban elhagyni a várost poros, fulladt levegőjeért, azoknak igazán nincs hol a napi fáradalmukat kipihenni és a nap heve ellen menedéket keresni. De legjobban hiányzik egy ilyen kert gyermekeinknek, kiknek a szabad tiszta levegő valóságos éltető elemök, s a labdázás meg egyéb játék csak úgy válik előnyükre, ha az a szabadban történik. A fejlődésben levő gyermeki szervezet gyakori mozgást igényel, csak hogy nálunk az apróság folytonos ülésre van kárhóztatva. Iskoláinkban a testedzés el van hanyagolva. A város roppant költségű gyönyörű iskolát építtetett, de azért megfelelő tornahelyiségről nem gondoskodik. A gyermekek egész télen át nem tornásznak, s így van az a többi iskolákban is. Az izmok így elveszítik rugékonyságukat, a mi lankasztóan hat a szellemi életre is. A szervezet elpuhul, a munkakedv hanyatlik, mert: „Mens sana in corpore sano“ tartja egy latin közmondás.

Ily viszonyok mellett nem csoda, ha nálunk minden évben van járványos betegség, úgy, hogy eltart néha 3—4 hónapig is, a mint csak az elmúlt évben is volt alkalmunk tapasztalni. Az ellágyult gyermeki szervezetben nincs ellenálló képesség, érzékeny s roppant hajlammal bir mindenféle betegség iránt. Ez ellen pedig legjobb orvosság az okszerű testedzés.

Hogy a csecsemők halandósága oly nagy arányu, annak egyik okát abban kell keresnünk, hogy igen sok bűnös szerelmnek gyümölcse elhull, eltávolítja magától a szivtelen anya, kinek terhére van és sem az állam, sem a társadalom fel nem karolja azokat a szerencsétlen lényeket. Eletük olyan rövid, mint a buzávirágé.

Csak rövid vonásokban soroltam föl azokat a mizériákat, melyek egészségünket kockáztatják, szervezetünket szétrombolják. Lehet, hogy itt-ott sötétebb színekkel festettem az állapotokat, de hogy közegészségügyünket reformálni kell és pedig tovább menő halogatás nélkül kell reformálni: arról, azt hiszem, mindenki meg van győződve.

Allamnak, társadalomnak, hatóságoknak és egyeseknek afelé az ideális cél felé kell törekednie, hogy az emberiséget, testi erő tekintetében, az őskori állapotba terejljék vissza.

Kaufman Armin.

Vármegyei ügyek.

Dercsényi László. Beregvármegyei kedves barátainknak és atyánkfiaiainak gyászja van. Abban az ő gyászos érzetükben mi is szinte szivvel osztozunk; mert az, a ki a gyászkeretes név tulajdonosa volt, birta itt Zemplén-vármegyében is, hol ősi családfája sarjadzott, a közbecsülést és szeretetet. *Dercsényi László*, a nagy időknék egyik kiváló tanuja, Bereg-vármegye közéletének

Asztalnál ültek délebednél; az alispán int a szemével jó Borbély Mihálynak, hogy tul vagyunk már a töltött káposztán, hát halljuk a szép szót!

Mihály ur, pohárral a kezében, fölmagasul s rákezdi:

— Uram, uram, tekintetes első alispán uram, szállok az urhoz!

— Allok elébe! felelé az alispán.

— Ime, e pohár legyen köszöntve szives házigazdánkra! Adjon neki az isten hosszú, szerencsés életet, boldogságot, minden jóval; legyen öröme, legyen kedvtelése, akarátja szerint! Kívánom neki a földnek minden javát, lelkének üdvösségét, kiváltképpen pedig azt az egyet, hogy gyarapodjék és szaporodjék az ő nemzetsége s ne fordítsák meg holta után ősi cimerét; mert különben — istenugyse beteljesedik a példaszó, hogy: „Ujhely nem állja a németet!“

(Teleki Sándor, Emlékeim.)

Árpád és Balog Semjén.

Országsszerző eleink között volt egy Balog Semjén nevű fiatal vitéz, kit régi írásaink mint Bolok Simiant emlegetnek.

Derék levante vala, kardforgatásban ügyes, elmésségben nem utolsó. De ki lát meg a tejut apró csillagok közül egyet? Így lón, hogy Balog Semjén eltűnt a hősök sokaságában; még Árpád sem tudta, hogy él a világon.

Történt pedig, hogy mikor a honszerzők Tokaj körül táboroztak, Balog Semjén végigheveredett a Tisza partján és elnyomta az álmom. Feje félrebillent, lehuzta a nehéz sisak, le egész a vizig.

Egyszerre arra ébred, hogy valami igen

egyik tiszteletreméltó alakja, kir. tanácsos, nyug. kir. törvényszéki bíró, vármegyei főlevéltáros, ki a f. hó 20-án hunyta le örökre szemét, agg kora dacára is állandó tevékenységet, lankadni nem tudó munkásságot fejtett ki. 48-ban, a magyar szabadságharc kezdetén, a haza hívó szavára ő is kardot kötött és mint huszárszázados vett részt a szabadságerért vívott véres csatákban, amiért vitézségi érdem is nyert. Az abszolutizmus alatt, mint birtokos, elvonultan, gazdálkodásának s szép családjának élt, miglen az alkotmányos élet felde-rültekor ismét a közélet terére lépett s elsőben mint vármegyei ülnök, majd az 1871-ik évben történt rendezés alkalmával a kir. törvényszék-nél mint törvényszéki bíró működött 22 év folyásán át a beregszászi kir. törvényszéknél. Őfelsége, a bírói téren szerzett érdemei elismerésül, kir. tanácsosi címmel tüntette ki. De a nyugalom nem volt kedves az ő tevékeny lelkének. Elfogadta a vármegyei díszes levéltárosi állást. Ott bő alkalma nyílt buvárkodni szerető szellemének és tudásának arra, hogy vármegyéje régi történeteinek dohos aktáit tanulmányozza. Zemplén-vármegyéhez nemcsak ifjúkori emlékek, de vérségi kötelek is fűzvének rokonszenvét, az „*Adalékok Zemplén-vármegye Történetéhez*“ c. havi folyóiratunknak 1895-ben ő is egyik alapító munkatársa lett s annak, kivált bibliográfiái tartalmát nem egy közleményével gazdagította. Mint a „Bereg-vármegyei 1848/9-iki honvéd-egyesület“ elnöke nagy és buzgó tevékenységet fejtett ki kereset nélkül sinylődő, elaggott honvéd-bajtársai gyámolításában, kik közül igen sokan neki köszönhetik azt az anyagi segédletet, a miben agg napjaikra részesülnek. Igaz férfiúi jelleme, törhetetlen becsületessége, munkás tevékenysége köztiszteletet és általános szeretetet biztosítottak számára. Temetése ez évi ápr. hó 21-én, délután két órakor, általános részvét mellett ment végbe. Legyen áldott emlékezete!

A Besseney-György-szobor ünnepies lelepezése Nyiregyházán máj. hó 9-én d. e. 11 órakor lesz, mely ép oly hazafias, mint kegyeletos alkalomra Szabolcs vármegye alispánja szivesen meghívta Zemplén-vármegye közönségét és tisztikarát is.

A közigazgatási bizottság május havi rendes ülése 12-ikén, d. e. 9 órakor lesz; ugyanakkor ülésezni fog a vármegyei pót- és utadófel-szólások elintézésével megbízott küldöttség is.

A vármegye gyámpénztára, a S.-A.-Ujhely r. t. város kezelésébe átmenő árvapénzeket és értékeket, ugyszintén a vonatkozó hagyatéki ügyek iratesomóit is, f. évi május hó 1-én fogja átadni az erre az alkalomra kirendelt vármegyei és városi küldöttségek jelenlétében.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. ápr. 22-étől ápr. 29-éig a) házasságot kötött: — pár: b) kihirdetett: 5 egyén: c) születési anyakönyvi bejegyzés volt 12 esetben; d) elhalálozott: 14 egyén.

verdesi a sisakját. Felugrik — hát uram fia, az történt, hogy sisakjának rostélyán fonakadt egy szép csuka, jó öffontos, hogy keveset ne mondjak. Az fickándozott úgy.

De már ezt a ritka halfogást megbámulták a jó magyarok is. Legott Árpád elé vitték Balog Semjént sisakostul, halastul.

— Ilyen szerencsés ember kell nekem! mosolygott Árpád.

És megtette Balog Semjént egyik nem utolsó hadnagyának. Hogy a levante halászott-e még azután is a sisakja tarajával, nem tudom; de az már bizonyos, hogy jeles vitéz ember lett belőle, mert ő a nagyállói Kállayak őse; és e családnak a címerében azért van ma is egy sisakos ifju feje és a sisak rostélyán lógó hal.

(A Kállay család hagyományja.)

A magyar nép multja és jelene.

Irta: *Benedek Elek*. Első kötet. A szolgaságtól a szabadságig. Budapest, 1898. 4-r. 556. l.

A paraszt-szocializmus terjedésének idejében nemcsak tudományos, hanem politikai szempontok is kívánatosak tették és teszik a köznépi igazi történetének megírását.

Erre vállalkozott *Benedek*. De nem úgy mondja el a dolgot, hogy keserűséget és gyűlölséget támaszson az elnyomók iránt; ellenkezően: épp arra figyelmezteti a népet, hogy a birtokos osztály nemcsak ura és elnyomója, hanem szerető atyja is tudott lenni s hogy végül önként, kényszerítés nélkül, példátlan lelkességgel maga küzdött ki a nép szabadságát.

Folytatás az I. mellékleten.

Levelezés.

Velejte, 1899. április 27.

Szomorun viradt reánk április hó 24-ike, mely napon déli 12 órakor a *Petricsko* János házában lakó asszonyok könnyelmű megmondolatlansága folytán tűz támadván, az akkor uralkodó nagy szélben *községünknek háromnegyedrészét elhamvasztotta és 350 embert hajléktalanná tett.*

Leégett 71 lakóház, 140 gazdasági épület és a kastély-kertben lévő katolikus templom! Hogy a gk. templom, paplak, iskola és a körülötte lévő 25 ház megmaradt: az csak annak köszönhető, hogy már a veszedelem első pillanatában a helyszínén megjelent nagy-kázméri községi tűzoltóság és a leg-mihályi állomás feje és az állomás személyzete, tűzoltószereikkel, a főszolgabíró és a községi elöljárók, minden erejük megtesztelésével a grófi kastélyt megmentették, mi ha nem sikerül, miután a kastély ura, a megmaradt falurészt, akkor egyetlenegy ház sem menekült volna ki a lángtengerből.

A kár 100.000 ft, ebből biztosítva legfeljebb 25 ezer forint van, ennek is nagyobb része a gróf és a bérlő javára esik.

A pillanatnyi nyomor enyhítésére helyi segély-bizottságot alakított a főszolgabíró *Matyeczko* György gk. lelkész, *Argyelán* Miklós körjegyző, *Blau* Béla urasági bérlő és *Koleszár* János községi bíróból.

Legelső segedelmünket nyújtotta a nemes vármegye; ugyanis mindjárt másnap 250 kenyert, 75 kiló szalonnát és 25 kiló turót osztott ki a főszolgabíró az égettek között: *Blau* Béla bérlő — habár 300 mtr. mázsa biztosítatlan árpája odaégett — 4 zsák lisztet, *Andrássy* Aladár gróf öccsellencsiája 100 forintot és ételmi szereket, *Andrássy* Sándor gróf 100 főt, *Zichy* Andor gróf 300 kenyert és 25 főt, *Weinberger* Dávid Imregről 5 főt, *Demarcsák* Károly velejtei vasuti elöljáró egy hordó káposztát, 2 zsák krumplit, *Fencsik* Endre toronyai gk. lelkész 2 véka búzát küldöttek. Főispánunk ömeltősága, mint mindenkor, most is elüljár, hogy segítsen a végtelen nagy nyomor súlyát könnyebbíteni, miért is a nyomorba süllyedt égettek fölségítésére a nmélt. belügyi m. kir. ministertől 1000 ftnyi segedelmet kért. Fájdalom, hogy eddig csak 500 főt kaptunk, mely csekély összeg, szemben a végtelen nyomorral, csakis a földönfutóvá lett pár embernek könnyíthette meg a kezdődő nyomornak első napjait.*)

Ezt a segedelmet közös megegyezéssel a helyi segély-bizottság* tegnap osztotta ki. Megható volt látni, amint a károsultak könnyes szemekkel rebegtek köszönetet a járás atyjának, *Barthos* főszolgabírónak, ki a könyörületesebb adományokat személyesen adta kézbe.

Mi is, mint *Velejte* község elöljárói, szomorú napjainkban bár, kedves kötelességet vélünk teljesíteni, midőn mindazoknak a tényezőknél köszönetet mondunk, akik a nyomor eme leg-

*) Mint értesültünk a főispán újabb sürgős és a pusztulást egész nagyságában előtérjesztést küldött a belügyi kir. miniszterhez, s kérte, hogy a visszatartott 500 főt is folyósítsa a velejtei égetteknek; azonkívül hasonló előterjesztéssel járult a „Jószív-egyesület“ hez is. Szerk.

megosztotta vele jogait s osztozott vele a közterhekben.

Valóban a testvériség érzetét igyekszik a nép szívébe csepegtetni, midőn megérteti vele, hogy „peragit tranquilla potestas, quod violentia nequit.“ Mindenütt behatóan foglalkozik a parasztlázadások történetével s mindenütt kárhóztatja a nép szenvedelmének tulságokba való csapongását, de a visszatörlnak azt a módját is, melyet a gyűztes nemesség egyszer-másszor követett.

A nagy parasztlázadások közül első sorban az 1437. évit írja le.

Benedek ebben a kötetben inkább a nép politikai aspirációinak történetét nyújtja, ha nem teljesen is, (nehány lázadás mellett, pl. a Blaskó bíró 1430-i zendülése, a székelység 1519., 1541. és 1562. évi mozgalmi, a Császár Péter-féle 1632. évi lázadás, a Nógrád-vármegyei 1643.-i lázadás, a Makovicza környékén 1655-ben lezajlott mozgolódás stb. mellett hallgatagon megyen el) de mindvégig érdekesen, úgy, hogy könyve a legvonzóbb olvasmányok közé tartozik. Jó példa rá, miként kell népszerűsíteni a történetet. Benedek önérettel gondolhat arra, hogy a 4—500 év időhosszát tárgyaló művével leküzde az első nehézségeket és egészben véve megfelelt a maga elé tűzött, történelemkedvelő, népszerű feladatnak.

Dicséretet érdemelnek az önálló, vagy a szövegbe illesztett képek is, melyek részint tárgyasak, részint képzeletiek, de mind művésziek. (A „Századok“ u.)

nyomasztóbb óráiban, községünk lakosságának segítségére sietve, önfeláldozóan közreműködtek a tűzveszedelem elnyomásában. Köszönetet mondunk első sorban mélt. *Molnár* István főispánunk ömeltőságának, *Andrássy* Aladár, *Zichy* Andor gróf uraknak, a nagy-kázméri tűzoltóknak, a leg-mihályi állomás személyzetének, a s.-a.-ujhelyi önk. tűzoltóknak, *Gercsely*, *Kiszte*, *Kásó*, *Barancs*, *Hardicsa* és *Kelecseny* községi jó szomszédainknak is, kik a vész óráiban fogataikkal segítségünkre siettek.

Nem mulaszthatjuk el különösen halás köszönetünket nyilvánítani *Barthos* József főszolgabíró és *Nemes* Sándor szolgabíró uraknak, kik fáradságot nem ismervé, kötelességüket meghaladó ember feletti munkát végeztek a mentés kockázatos munkálatainál.

Végül el nem mulaszthatjuk megköszönni az összes jelenvolt csendőrségnek hathatós közreműködését, kik szintén emberi erőt meghaladó fáradozással és buzgalommal a végkimerülésig teljesítették kötelességüket.

Tekintetes szerkesztő urat pedig felkérjük: méltóztassék e sorainknak becses lapjában tért adni és a vármegye községe körében a tönkrementek javára gyűjtést indítani.**)

Tisztelettel stb.

Velejte község elöljárósága nevében

Argyelán Miklós,
körjegyző.

Városi közgyűlés.

Ujhely város képviselőtestülete, *Székely* Elek polgármester elnöke alatt, f. hó 27-én tartotta a városháza nagytermében első közgyűlést. A városatyák közül vagy 50—60 látogatott el erre a nevezetes alkalomra.

A polgármester d. e. 9 órakor meleg üdvözléssel nyitotta meg a közgyűlést s ez alkalommal programszerű megnyitó beszédében különösen kiemelte, hogy fontos és nagy felelősséggel járó hivatalt akként akarja betölteni, hogy a bizalomra, mely őt e székre ültette mindenha méltó legyen. Irányelve nem a közterhek szaporítása; ellenkezőképp: azoknak a lehetőséghez képest való apasztása, a város vagyonának teljes épségben való fentartása és nagyobbitása; végül kiemelte, hogy a város pénzügyi viszonyainak rendezését és a háztartás zavartalan egyensúlyának megővését első rendű teendői közé sorozza. — További programjaul tekint a jó, gyors és pártatlan közigazgatás létesítését, a lakosság mindkét természetű érdekeinek megővését és kiszolgálását, a belső rend, köztisztaság és közegészségügy fejlesztését; e végből a megalkotott s a jövőben megalkotandó szabályrendeleteket, ugymond, mind maga megtartja, mind pedig másokkal is megtartatja.

A helyesléssel és éljenzéssel fogadott tartalmas megnyitóbeszéd után *Schön* Vilmos dr., képviselőtestületi tag, üdvözölte a polgármestert, mondván, hogy bár ő az átalakulásnak nem volt barátja, hiszi és reméli, hogy az elhangzott élnöki megnyitó után, a város érdekeinek megővása, az ügyek kezelése és a vezetés jó kezekben lesz.

Ezután *Kapás* L. Aurél főjegyző mondott a tanács nevében halás köszönetet a Közgyűlésnek a választások alkalmával tapasztalt kitüntetett bizalomért, kérvén a képviselőtestület jóakaratu támogatását a jövőre is, hogy a tisztviselők nehéz kötelességeiknek hiven és pontosan megfelelhessenek.

A főjegyző beszédét is éljenzéssel honorálták.

A nagyközségtől átvett ügyek, a pénztár s a rendőrségi ügyek átvétele és átadása tárgyában beadott bizottsági jelentések tudomásul vétele után, a pénzügyi bizottság részéről bemutatott 1899. évi költségvetést, a tanács előterjesztésével együtt, a Közgyűlés némi módosítással elfogadta s a t. vármegye Közgyűléséhez felküldeni rendelte.

Olvasatott a nagyközség 1897. évi zárószámadására vonatkozó tanácsi javaslat, illetve törvényhatósági határozat. E szerint Ujhely nagyközség 1897. évi zárószámadása 164,262 forint 51 kr. bevétellel, 158,891 ft 63 kr. kiadásal, következképp 5370 ft 80 kr. pénzmaradvánnyal jóváhagyatott.

A tanács határozati javaslata folytán, elhatározták, hogy a köz- és árvapénzek gyűmölcsötetés végett az összes ujhelyi pénztézetekben helyezettessenek el, azonban mégis az

**) A gyűjtést a „Zemplén“ szerkesztősége és kiadóhivatala nevében ezennel megkezdjük 10 koronával. Kérjük szépen t. olvasóinkat, kegyeskedjenek e sorok elolvasása után elküldeni könyörületesebb pénzbeli adományait a „Zemplén“ kiadóhivatalához, hol azok nyilvánosan nyugtatni és rendeltetése helyére késedelem nélkül el fognak juttatni. Szerk.

intézetek alap- és tartaléktökéjük arányához mérten.

Schmidt Lajos rendőrkapitány előterjesztésére, a közigazgatási és rendőri bizottság határozati javaslatának elfogadásával, egy rendőralkapitányi és egy alorvosi állásnak ideiglenesen való betöltését elhatározták.

Ezután a közigazgatási és rendőri bizottság véleményes jelentésével bemutatott és *Meczner* Gyula bizottsági elnök részéről behatóbban ismertetett következő szabályrendeletek kerültek tárgyalás alá:

1. a közbiztonságról, 2. a fogadó, vendéglő, kávéház és kávémérési iparüzletekről, — 3. a záróórakról, — 4. az ebtartásról, — 5. a foglalkozást közvetítő és cselédszerző iparüzletekről, — 6. a zsidókról, — 7. a közcsend megháborításának megakadályozásáról, — 8. a lövöldözés megakadályozásáról, — 9. a lovaglás és kocsizás szabályozásáról, — 10. a házalásról, — 11. az országos és hetivásárok megtartásának módjáról, — 12. a városi kötelekbe való felvételről, — 13. a szerbtövis irtásáról, — 14. az uszáróról és káros hitelügyletekről, — 15. a lakberek szabályozásáról, — 16. a pincérnői szolgálat korlátozásáról, — 17. a nyilvános mulatságok és előadások, valamint a látványosságok rendezéséről, — 18. a kéjelgés ügyéről, — 19. a bérekeési iparról, — 20. a köztisztaságról, — 21. a tiszték beszállásáról, — 22. a szállóragya elleni védekezésről, — 23. a nyilvános helyen való kártya és egyéb játék korlátozásáról, — 25. a kutyáknak a parkokról és sétaterekről való kitiltásáról.

Az 1—25 felsorolt szabályrendeleteket kivétel nélkül elfogadták és 30 napig közzemlére kitétek.

Egy cs. és kir. közös-, esetleg honvéd-gyalogezrednek Ujhelyben leendő elhelyezése ügyében *Székely* Elek polgármester, *Meczner* Gyula, *Arnótfalvy* Tivadar és *Staut* József képvis. t. tagokból álló küldöttség fog a közgyűlés határozata szerint a honvédelmi miniszternél személyesen is közbenjárni és kérelmezni.

Elintézték *Sztropkovits* Imre, *Tóth* Lajos és *Ármágyi* János volt nagyközségi tisztviselők nyugdíjaztatásának az ügyeit is és még számos, de kevésbé közérdeklő ügyet, úgy, hogy az egy napos közgyűlés esti 6 óra után véget ért. **Rs.**

Hírek a nagyvilágból.

A világ leggazdagabb embere most *John D. Rockefeller*, kit maga a kincstár egy milliárdra becsül, de csak 700,000 forint jövedelem után van megadóztatva, évi 14,000 forinttal. Nálunk a 700,000 forint után 140,000 forintot, vagyis tizszer oly nagy adót fizetne.

A föld körül kerékpáron. *Tullio Fontana* híres kerékpározó arra vállalkozott, hogy vasparipáján körül nyargalja az egész földet. Habár utiránya nem egyenes, mert az összes nagyobb városokat utba ejti, *Fontana* azt hiszi, hogy két év alatt befutja körutját.

Romániában az új kormány *Cantacuzeno* György főministersége alatt megalakult.

A Fülöp-szigeteken vereséget szenvedtek az amerikai hadosztályok a filippinóktól.

Hírek az országból.

Erzsébet királyné szobrára eddig, csak magához a „Nemzet“ szerkesztőségéhez, 195,874 ft 83 kr. gyűlt be.

Forinyák Gyula, lovassági tábornok és a kir. honvédség adlatusza *József* főherceg mellett, nyugalomba vonult.

Mailáth József gr. az országgyűlés főrendiházi ülésén, ápr. 24-én, mondott tartalomdus beszédében bizalmat szavazott *Szél* Kálmán miniszterelnöknek és minisztertanácsnak. Beszédéből ide igtatjuk a következő pontot:

A miniszterelnök ur a szövetkezeti eszmék ápolását és terjesztését is felvette programjába s ez minden szövetkezeti embert őszinte örömmel tölt el. A paraszt megélhetését, hitel és egyéb igényeinek olcsó kielégítését a szövetkezet elősegíti és megkönnyíti: lelkében a felelősség érzetét fölkelti, az együvértartozás eszméjét fejleszti; de magával a szövetkezettel nem fogják tudni őket megvédeni, gondolni kell arra is, hogy tűzhelyét megvédjük és őt a rőghöz kössük; ezzel foglalkozni kell, míg nem késő; a telepítés és parcellázás ügye is fontos, de tartuk meg előbb azt, a mi van: ez a törvényhozónak legelső feladata.

Hitbizományok. Magyarország 63 vármegyéje közül 42-ben annak hitbizományi birtokok. Bereg-vármegye, onen van a legtöbb (240,000 hold), legkevesebb *Csanádban* (1000 hold). A *Köbörg* hercege *Gömörben* 91 ezer, *Hontban*

20 ezer, Borsodban 16 ezer, Szepesben 12 ezer, együttesen: 139 ezer hold; az Andrássy grófokká Gömörben 24 ezer, Sárosban 2 ezer, Zemplénben 48 ezer, Zalában 9 ezer — és így tovább.

Hentzi szobrát már lebontották a budapesti Szent-György-terén és a szobor-részeket, ugyisint a *Hentzi* eszontmaradványait is, átszállították a Lipót-mezőn lévő cs. és kir. hadapródiskola kertjébe. Ott fogják a csontokat elföldelni s fölöttük a szobrot helyreállítani.

Különfélék.

— **Nagylelkű adomány.** *Andrássy Dénes* gr. és neje, kik már számtalan tanujeleit adták jótékonyáguknak, újabbán — mint az *Ab. K. K.* értesült — a bekecsi iskola javára 1000 (azaz ezer) ftot adományoztak.

— **Elöléptetések.** A m. kir. államvasutaknál Ujhelyben előléptek és pedig a IV. rangfokozat 2. osztályába *Röszner* Tivadar állomásfő, az V. rangfokozatból a IV. rangfokozatba *dadai Oláh* Béla hivatalnok, — továbbá jó ösmerőseink közül az V. rangfokozat 1. osztályába *Vályi* (Weiszberg) Zsigmond dr. fogalmazó, *Lőwe* Ernő és tolesvai *Bónis* Andor hivatalnokok.

— **Birói vizsgálat.** *Fejes* Ernő, ujhelyi törvényszéki jegyző, a múlt héten sikerrel letette a birói vizsgálatot. Gratulálunk!

— **Esküvők.** *Malonyay* Tamás, végzett jogász s tb. szolgabíró, tegnap lépett házasságra *Payzssos* Marinkával, *Payzssos* Andor ny. árvaszéki elnök igen tisztelt barátunk és neje néh. *Szemere* Mária bájos és kedves leányával. — *Barthoss* István honvédszázados tisztelt barátunk tegnap esküdt öök hűséget a gömörmegyei *Nyustyan* Fáy Margit kisasszonynak. — A két ifju szerető párnak szívből gratulálunk!

— **Ung-vármegye törvénykezése Ujhelyben.** A múlt hetekben Ung-vármegyének egy küldöttsége járt az igazságügyminiszternél, kérve Ung-vármegye területére, Ungvár székhelyvel, új törvényszék felállítását. Erre a kérelemre azonban kedvezőtlen választ kaptak, s ebből folyólag azt kérték, hogy jövőre törvénykezés tekintetében ne a beregszászi, hanem az ujhelyi törvényszékhez esatoltassanak. Ugy tudjuk, hogy a megokolt kérés teljesítésének lehetőségét a minister kilátásba helyezte. A kérdésnek eként leendő megoldása mindenesetre előbbre vinné Ujhelyben a törvényszéki új palota építésének az ügyét is.

— **Halálozás.** Özv. ippí *Bydeskuthy* Ignácné, szül. marczinfalvi *Dobos* Terézia, mint édes anya, az összes rokonok nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy szeretett fia: nagyságos és főtisztelendő ippí *Bydeskuthy Gyula* Szent-Lélekről nevezett monostori c. apát, egri főszékesegyházi kanonok, f. évi április hó 18-án, esteli 10 órakor, keresztényi türelemmel viselt szenvedés és a haladók szentségeinek ájtatos felvétele után, életének 58-ik évében esendesen kimúlt az Urban. Aldás és béke lebegjen porai felett!

— **Az időjárás** igazi áprilisi; az egyik órában derül és akkor szinte perzsel a meleg, a másik órában borul, sőt zuhog; ez az ugri időjárásnak a vételek között hozza magával a gyuladós torokfájást, melyben most nálunk majd minden második ember szenved. Egyébként pedig a mandula-, barack- és körték szép termésre nyíló kilátás közt elvirágoztak. A felújítás alá fogott szőlők ültetése legnagyobb részt befejezve, ugyisint a tavasi szántás-vetés is. — *Falb* közlései szerint most már az időjárásnak végleges megállapodása várható s így az egész május és június hó folyamán a lehető legkedvezőbb lesz az időjárás.

— **Iskolaépítés.** Az ujhelyi polgári leányiskola épületének terveit a kir. államépítészeti hivatal elkészítette s a kir. tanfelügyelő útján föl is küldték már a közokt. miniszterhez. A tervek jóváhagyása után az építkezéshez még az idén hozzáfognak. Az új intézet a régi ref. iskola helyén fog épülni.

— **Műkedvelők szinelőadása.** Az ujhelyi iparosok derék és törekvő önképző egyesülete május 7-én a városi srinházban, könyvtárának gyarapítására és részben a tüzoltó-egyesület javára, zártkörű táncmulatsággal egybekötött szinelőadást rendez. Szinre kerül, eredeti csángó jelmezekkel és új díszletekkel „A gyimesi vadvirág” *Géczy* István pályadíjnyertes ismert énekes népsziműve. Az előadás szinlapjait, melyen a szereplők nevei és helyarák is közölve vannak, már kiragasztották és széjjel hordták. Az előadás iránt, mint az egyesület által a múltban rendezetteknek is tapasztaltak, szerfölött nagy az érdeklődés s így a szorgalmasan tanuló és próbáló műkedvelők s velük az egyesület is szép erkölcsi és anyagi sikernek nézhetnek elébe.

— **Szinézet.** Említettük, hogy az ujhelyi színházért a jövő júni. 1-től júli. 15-ig terjedő

időre *Szalkay* Lajos székesfehérvári szinigazgató folyamodott, kinek kérelme fölött azonban a városi tanács még nem döntött. Most értesülünk, hogy a színházban tartandó előadások jogáért *Csóka* Sándor miskolci szinigazgató is pályázik, aki már május 15-én kezdené meg az előadásokat. Valószínűnek tartjuk, hogy az engedelmet az utóbbi fogja megkapni, a ki hasonlíthatatlanul jobb és nagyobb elsőrendű társulattal és zenekarral bír, mint az előttünk ismeretlen *Szalkay*.

— **Tüzek Tarczalón.** A legközelebbi múlt hét Tarczal város lakóira nézve a legizgalmasabbak közé tartozott, mert két ízben is volt tűz. — Az első tűz ápr. 25-én éjfél után 2 óra körül támadt, a mikor is a Fő-utcán egy *Spitz* nevű koresmáros háza, (nem rég még kincstári tulajdon!) ismeretlen okból kigyulván, a vele szomszédos kovácsműhelyvel, az avval közvetlenül összeköttetésben álló, a kincstár tulajdonát képező róm. kat. tanítói lakkkal és fiiskolával együtt leégett. Ez első tüzeset alkalmával több épület tüzet fogott, komoly veszedelemben forogott, hanem nagy erőfeszítéssel megfékeztek a már-már dühöngeni kezdett elemet. — A második tüzeset ápr. 26-án d. u. 2 óra tájban támadt, a mikor egy bérelt épület gyult ki, szintén ismeretlen okból. Veszedelemben forogtak a posta-épület, s a vele szomszédos ref. parókia, s a más oldali épületek is, de a megeredt eső megoltalmazta városunkat a különben végzetessé válható veszedelemtől. Így is két fejestehén a tűz áldozata lett. A Tarczalón gyakorta ismétlődni szokott tüzesetek, végzi levelezőnk, intő és figyelmeztető jelek arra, hogy mielőbb szervezett tüzoltóságunk legyen!

— **Nagy tüzveszedelem** fenyegette — írja levelezőnk — *Gálszecs* várost f. hó 23-án. Dél előtt 11 órakor, mikor a nép a templomban volt, óriási szélben ismeretlen okból kigyuladt a *Fabián* háza; hogy nagyobb veszedelem nem történt csak annak köszönhető, hogy néhány elszánt tüzoltónak sikerült a háztetőt ketté vágni s így a meggyult ház tetőzetének is csak a fele égett le. A bravuros munkában különösen *Klapák* Ferenc fiatal tüzoltó tüntette ki magát, a ki emberi erőt meghaladó módon dolgozott még akkor is, mikor a lángok már őt is kezdték nyaldosni s a ki, nem lévén kezeügyében tetőlétra, úgy segített magán, hogy lehuzta a cipőjét és úgy négykézláb mászkált a tetőzetben. Ez alkalommal a többi tüzoltók is derekasan viselték magukat, mert még a tüzoltóparancsnok, *Mankovics* Alajos is felhagott az égő háztetőre és segített szaggatni a zsindelt; addig el sem távoztak a veszedelem színhelyéről, míg csak egy szikra is mutatkozott. — Eljenek!

— **Ismét tűz.** *V. Ujfalu* községben f. hó 27-én d. u. 1/2 3 órakor özv. *Koncsol* Istvánné háza, eddig ki nem deríthető okból, kigyuladt. A félrevert harang kongására a gyorsan a helyszínre seregett lakosság főképp a környékbéli házak megvédésére fordította összes igyekezetét. Csak most tünt ki a múlt év folyamán ujonnan beszerzett községi fecskendőnek a nagy haszna, mert ennek segítségével *Csécsei-Nagy* Pál, nyug. tanító. 48-as tűzér főhadnagy, vezénylete alatt sikerült a tüzet lokalizálni. Példa kedvéért dicsérettel kell megemlékeznem *Benó* István főbíróról, a ki az oltás és mentés körül kifejtett tevékenységével igazán magával ragadta a népet. r. l.

— **A homonnai felső keresk. iskolások Nagymihályban.** A homonnai felső keresk. iskola 60 tanulója, 11 tanár kíséretében és néhány érdeklődő esatlakozásával, f. hó 26-án tanulmányutra ment a szomszédos Nagymihályba, hogy a város néhány nevezetesebb ipar telepét megtekintsék. A vasúti állomásnál az állami iskola tanítósa nevében *Mathiasz* József igazgató, *Vas* József, *László* E. Flóris és *Chira* László állami tanítók fogadták a kirándulókat. — Először is a *Petrovics*-féle kályhagyárba vezették őket, hol *Pólányi* Géza kir. közjegyző, mint az állami iskola gondnoksági elnöke, üdvözölte a látogatókat. A gyárban érdekesen szemléltették az anyag feldolgozását, különösen a kályha készítését. A tulajdonos, szíves fogadtatásunknak tanujelét adandó, gazdagon megterítette asztalát kedves vendégei számára. *Pólányi* közjegyző *Petrovicsra* emelte poharát, mint a ki szorgalmával, becsületességével ily szép polcra emelkedett az agyagipar terén s követendő példát szolgálhat az ifjuságnak. *Kováts* József polg. és felső ker. isk. igazgató meleg szavakkal köszönte meg a szíves fogadtatást, a tulajdonos szakszerű magyarázatait; teljes elismerését fejezte ki az ipartelep korszerű fejlettsége fölött s az ifjuság lelkes éljenzése közt kívánta, hogy a gyár minél előbb s minél magasabb virágzásra jusson. — Innen az állami elemi iskola megtekintésére mentek, hol *Sulyovszky* István, gondnoksági társelnök, vezetése mellett az iskolai gondnokság s a teljes tanítói és tanítónői kar fogadta a vendégeket. Az a mintaszerű rend és tisztaság, mely ebben az iskolában uralkodik, dicséretére válik úgy a tanítói testületnek, mint a gondnokságnak! — Az iskolá-

ból a *Müller-Testvérek*-féle sörgyár megtekintése következett. E gyár ujkori berendezésével s kiterjedt üzemével valóban meglepte a nézőket s alkalmas volt arra, hogy a tanuló-ság elméleti ismereteit kiegészítse. Itt már jelen volt a város előkelőségének nagy része is, kik fölhasználták az alkalmat, hogy megnézzék e szép ipartelepét. A gyárosok vendégszeretetéből jó ízű oszonna s néhány saját gyártmányu, izletes pohár sör után a város nevezetesebb épületeit, közintézetit nézte meg az ifjuság s a tanárkar. — Este 8 órakor társas vacsora volt, melylyel a város közönsége a tanulmányozókat megvendégelte. Jelenlétükkel emelték az ünnepies alkalom fényét a város előkelőségei között *Pólányi* Gézáné és *Mathiasz* Józsefné urnók is, s a tanítónői testület kedves szellemes tagjai. Itt először *Sulyovszky* István szólalt föl s elvett a homonnai tanárkart, mely lelkes buzgalmában fáradságot nem kimél, hogy a hazának derék polgárokat neveljen. *Kováts* József igazgató megköszönte az igaz magyar fogadott benünket falai közt, — s e város iparának s kereskedelmének felvirágozására, a város közönségének jóllétére emelte poharát. *Réz* László ev. ref. lelkész s tanár a nagymihályi derék tanítói testületre emelte poharát. *Pólányi* Géza hazafias lelkesedésre és nemes előretörékre buzditotta az ifjuságot. *Kerekes* György tanár a két szomszéd-város közt ily szépen nyilvánuló barátság állandóságára üritett poharat. — Most ismét *Kováts* József szólalt föl s Nagymihály vezérférfiit: *Sulyovszky* Istvánt, *Füzesséry* Tamás főszolgabírót, *Pólányi* Gézát és *Mathiasz* Józsefet éltette. — A tanuló ifjuság részéről *Klár* Sándor és *Gerő* Miklós köszönték meg a szíves fogadtatást — A 10 órási vonattal a kirándulók visszatértek Homonnára, magukkal vivén a szerzett ismereteket és N. Mihály város vendégszeretetének kellemes emlékét. Sajnos, hogy az uradalom szűkkeblűsége miatt a múalmot nem nézheték meg, bár a város részéről a vezetőség ez irányban is megtette a szükséges lépéseket. r l.

— **Elítelt borhamisítók.** A „*Gutglaz* és *Bendetz*” mádi borkereskedő céget, írja tudósítónk, végre is utólte az igazságszolgáltatás büntető keze. *Gutglaz* és *Bendetz* uraimék (vájh kik ők és merre van hazájuk?), mint a cég tagjait, f. hó 26-án kihirdetett ítéletében „mesterséges borok gyártása és azoknak természetes borok gyanánt történő forgalomba hozása” okából elkövetett kihágás miatt, egyenkint 6—6 heti elzárásra és 200—200 ft. pénzbírságra ítélte a szerenesi főszolgabíró, — továbbá s mellék-büntetésként, és pedig *Mád* város szegény-alapja javára, egyetemleges kötelezettséggel elmarasztalta őket: a hatósági pincevizsgálat alkalmával kifogásolt, de ennek dacára időközben a cég részéről elértékesített borok ellenértéke fejében 2652 ft 50 kr. megfizetésében, ugyisint a hatósági és borvizsgálati eljárás költségeiben. — Tudósítónk tudomása szerint a borhamisítók ellen eddig meghozott elsőfoku ítéletek közül ez az ítélet a legszigorubb, mert kimondja az elzárást is, a mire egyébként az ípszék teljes mértékben rászolgáltak, — hiszen, hogy többet ne említsék, nyílt-téri közleményükben a „Zemplén” tudósítója ellen is nagy pókhendiséggel hirdették, hogy a sajtóport megindították. Az önök tudósítója, a kit *Gutglaz* és *Bendetz* nyilvánosan rágalmozással vádoltak, becsületsértésért most már igen is meg fogja indítani ellenök az eljárást, a mikor majd inkognitóját is leteszi — ha ugyan önök arra kíváncsiak. — *Gutglaz* és *Bendetz* uraimék egyéb acarkadásairól majd más alkalommal szölok. Most arról az épen nem érdektelen dologról tudósíthatom még a „Zemplén” t. közönségét, hogy járásunk derék főszolgabírójára, ki nem ijedezik a saját árnyékától (bocsánat e nem zempléni céltatossággal használt kifejezésemért!) most legújabbán ismét hat járásbeli borkereskedőnél tartott vizsgálatot. El lehetnek készülve arra, hogy az önök tudósítója ezekről az újabb vizsgálatokról is szenzációs részletekkel fog szolgálni nem sokára. (Kérjük — Szerk.)

— **Dinamittal végezte ki magát.** *Barcón*, írja alkalmi tudósítónk, borzasztó módon vetett véget életének egy szorgalmas kőfaragó, ki a bányában volt alkalmazva. A szerencsétlen barkói ember f. hó 25-én a varannai váson 4 fnyi vesztességgel adta el a tehenét. E vesztesség miatt gonosz szipirtó felesége, mikor a dolgot megtudta, otthon kezdett vele veszekedni, gorombáskodni. A szegény ember annyira lelkére vette a dolgot, hogy se szólt, se beszélt, hanem kiment a kertbe, egy kis gödröt ásott, abba egy dinamit-patront helyezett, földdel betakarta, azután ráfeküdt és a dinamitot elsütötte. Az explodált dinamit borzasztóan szétromosolta a szerencsétlen kőfaragónak alsó testrészeit. Csodálandó, hogy tátongyi sebei dacára is még vagy másfél órahosszáig élt, hangoztatva szüntelenül, hogy gonosz lelkű felesége kergette az öngyilkosságba.

Folytatás a II mellékleten.

— **Biróválasztás.** Gálszécsen a *Spillenberg* József leköszönése révén üresedésbe jutott bírói állást, Nemthy József főszolgabíró elnöklése alatt, e hó 24-én töltötték be, közakarattal megválasztván bírónak *Kovács Sámuel*, volt gazdatisztet.

— **Vizbefulás.** Alsó-Bereczkiből írják nekünk: A falu felső részét rég elszakgatta a Bodrog folyó és azért a szomszédok féloldalmának mondják, csufolják a falut, holott pedig csak „egyoldalú.“ Ezen az egy, t. i. déli oldalon szokott a „Gutmány ur“ itókájától pityókás atyafi az éj sötétében „zomborálva“ hazafelé tartani, kerülve a Bodrogot, különösebben pedig a vizet. Mert hisz — a néphit szerint — ott lakik a „topec“, az a zöld szemű vízi szörnyeteg, a mely különösen az ittas férfit és a parton bambáskodó gyereket szokta elkapni, hogy megfojtsa a víz fenékén s aztán lenyomja az iszapba!... Szegény Szabó András uram, „ükigyelme“ is, hogy feljött „Szögdeből“ ide a VII. sz. bodrogi átmetszésben dolgozó kotróhajóra munkásnak, hát a mult hétfőn, hogy a mi hegyi borunkból „csak ötnegyed“ bevett, egy kicsit megárhathott neki, mert a mint a pallón a kotróhajóról a partra akart menni: úgy történt biz' az, hogy „a topec egy kicsit megrezgettette a vizet“ Szabó uramnak meg a szeme egy kicsit elkáprázott és — looses — lebukott ő s eltűnt a hullámok között! Rögtön rohantak utána a sajkások, de a szegény, a hogy elmerült, többé fel sem jött; nem is lelik, dacára a legfárasztóbb kutatásnak. Ebből pedig az a tanulság, hogy a ki vizen dolgozik, legjobb, ha vizet iszik, — akkor „nem viszi el a topec!“

— **Megszökött betörő.** Gazda Ferenc a putka-helmecezi származású hírhedt betörő tolvaj, a ki Ujhelyben is több vakmerő betörést követett el s ezért a törvényszék fogházába kerülve, tavaly szőlő rigolozás közben megszökött s így kiszabadulva Ungváron és Munkácson rabolt, a mint azt annak idejében megírtuk, Ungváron ismét elfogták s átkísérték a beregszászi törvényszékhez, a hol vizsgálati fogságban ült. Onnan jött rendőrkapitányságunkhoz az értesítés, hogy a veszedelmes gazember a törvényszék fogházából Weinreb Péter szintén ujhelyi származású tolvajjal megszökött. A gazemberek, ha el nem fogják őket, valószínű hogy ellátogatnak Ujhelybe is, ezért a rendőrség elfogatásuk iránt az előzetes intézkedéseket megtette.

— **Köszvényesek öröme.** Ezren és ezren, kik esz és köszvényes bajban szenvedtek, igazolják, hogy régi makaes betegségüket pár nap alatt az a kitűnő esz és köszvény elleni kenőcs gyógyította ki, mely *Zoltán Béla* udvari szállító gyógyszerárában Budapesten 1 frtért kapható. Egy család se mulassza el e kipróbált páratlan kenőcsöt kéznél tartani.

— **A kassai löversenyek** az idén június 18-án, 19-én és 20-án lesznek. Nevezések zárónapja: jún. 10. — Versenyföltételek *Pallaghy Béla* verseny-titkártól Kassán megtudhatók.

— **Osztálysorsajjegyek vételére ajánljuk** az általános ismert és jó hírnévnek örvendő *Lukács Vilmos* (Budapest, V., Fürdő-utca 10.) bankházat, hol az osztálysorsajjétre vonatkozó mindennemű kérdésben szívesen kap mindenki felvilágosítást, valamint kívánatra játéktervezettek azonnal ingyen és bérmentve megküldetnek.

— **Eladó** a Nagy-Ceprén gyökeres ripária portalis vesszővel beültetett szőlő. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

— **Tarcalon Komáry Kálmán** fűszer és üveges kereskedésében, egy jó házból való fiu tanulól felvétetik.

— **Kerestetik 1000 frt kölcsön**, első helyeni betáblázásra 8% mellett, közvetítőnek 2%. Bővebbet a kiadóhivatal.

— **A legfüggetlenebb magyar lap,** a mely nem pártcélokat, hanem csupán igazi nemzeti érdekeket szolgál, a *Magyar Hirlap*. Közel egy évtizede már, hogy minden hazafias törekvésnek úgy a politikában, mint a társadalmi életben, a leglelkesebb védője és támogatója a Magyar Hirlap. Mindenre kiterjedő figyelemmel, a közérdek hű szolgálatában áll részen folyvást a Magyar Hirlap. A vidék legkisebb jogának is épp oly éber őre, mint ahogy a magánérdekeken felülemelkedve nyilvánítja hazafias nézeteit a legfontosabb országos kérdésekben is. Szerkesztője *Fenyő Sándor*, ki a magyar íróvilág legkitűnőbb íróival szolgálja a Magyar Hirlap révén a közügyet. A szépirodalmi munkatársak élén *Jókai Mór* áll, az egész magyar nemzet minden időkre kiemelkedő e büszkesége. Rendkívül tartalmas, változatos, érdekesítő s teljesen megbízható a Magyar Hirlap minden egyes száma. Rovatai gazdagok. Tárcai magas irodalmi színvonalon vannak. Művészi kérdésekben igazi tekintély. Előfizetőinek bizalmas jó barátja. Segíti őket minden irányu kérdésben tanácsal, felvilágosítással, a szerkesztői üzenetekben oly buzgón, oly lelkiismeretesen, mint egyetlen más lap sem. S

mindezenfelül annyi kedvezményt ad előfizetőinek, hogy az példátlan a magyar hírlapirodalomban. A század regénye című albumát ingyen kapja meg minden új negyedéves előfizetője. Az idei könyvpiacnak nincs ennél érdekesebb terméke. A Francia Divatlap című pompás divatlapot, valamint a Kis Világ című szép, képes gyermeklapot sokkal olcsóbban kapják a Magyar Hirlap előfizetői. A Magyar Szalon című remek folyóirathoz is kedvezményes áron jutnak az előfizetők. Tolstoj „Feltámadás“ című nagyhirű új regényét közli most a Magyar Hirlap. Az eddig megjelent részt az új előfizetők díjtalanul kapják. Ez a Tolstoj-féle regény a legszebb véddobeszéd, amit a mások gazsága miatt elbukott leányok érdekében valaha megírtak. A Magyar Hirlap előfizetési ára félve 7 ft, negyedévre 3 ft 50 kr., 1 hónapra 1 ft 20 kr. A kiadóhivatal Budapesten van, V. kerület, Honvéd-utca 4 szám alatt.

— **Az „Anker“ élet és járadék biztosító társaság** XXX. rendes közgyűlése ápril 14-én tartott meg Ó Ex-cell. gróf Nákó Kálmán elnöklése alatt. Az eredmény legényesebb a társaság fennállása óta. A vagyon 65 millió 339,776 ft 56 kr-ra emelkedett. Ebből Magyarországra eset: Magyar értékpapirokban 8,148,740 ft 45 kr., Jelzálogkötelezőkben (10,214,190 ft-ban begyűjtött ingatlanokra) 3,167,600 ft., Ingatlanból (társasági ház Budapesten) 831,881 ft 49 kr. A részvény szelvény 100 ftal, valamint a már hirdetésben kimutatott nyeresémosztalékok készpénzben a társaság budapesti és bécsi pénztárainál felvehető. A nyeresémosztalékokat az aláírt szelvény bemutatása ellen a társaság helybeli képviselője is kifizeti.

Foulard-selyem

65 krtól 3 frt 35 krajczáig méterenként — japáni china, s. a. t. a legújabb mintázatok és színekben, fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 kr. méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva — **mintákat pedig postafordultával** küldetnek: **Henneberg G.** cs. és k. udvari szállító) **selyemgyárjai Zúrtchben.**

— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. — 2.

Irodalom

Az „**Adalékok Zemplén-vármegye Történetéhez**“ c. havi folyóiratunknak ez évi, egyszerűs mind az V. évfolyamnak április havi füzetét a következő tartalommal jelent meg: 1. Zemplén-vármegye történelmi földrajza. (XIII. folyt. Geológiai áttekintés). Irta: *Siegmeth Károly*. Ford. *Matolay Béla*. — 2. Zemplén-vármegye népessége a XVI. században. (VIII. folyt. és vége.) Közli: *Nagy Gyula*. — 3. Zemplén-vármegye politikai és helyrajzi ösmertetése. (40. folyt.) Fordította: *Matolai Etele*. — 4. Történeti jegyzetek Zemplén-vármegyéről. (40. folyt.) Ford: *Dongó Gy. Géza*. — 5. Szirmay András naplója. (36. folyt.) Közli: *Karsa Ferenc*. — 6. A zempléni nemzetiség (4. folyt.) Irta: *Beke Lajos dr.* — 7. Zemplén-vármegye követi utasításai. (5. folyt.) Irta: *Kerekes György*. — 8. A piaristák Zemplén-vármegyében. (13. folyt.) Irta: *Hudra János*. — **Levelesláda:** 9. Adalék Tót-Mihály, Egyházas- és Fel-Sztára helyrajzához. (IV. folyt.) Közli: *Dongó Gy. Géza*. — 10. A moldvaország vajdánál magyar levele 1661-ből. Közli: *Doby Antal*. — 11. Liszta Taxalis. (2. folyt.) Közli: *Karsa Ferenc*. — **Tárca:** 12. Hogy fogtam el Belosics őrnagy urat? (1.) Irta: *id. Bajusz József*. — **Irodalom:** 13. „Nagy Iván“. (Könyvismertetés.) — 14. Hibaigazítás. — 15. A szerkesztő postája. — A havonként 2–2 nyomtatott nagy iven megjelenő „Adalékok“ előfizetése egész évre (12 füzetre) csak 2 ft 40 kr. — *Melegen ajánljuk mindenkinek, a kit vármegyénk viszontagságos története érdekel; főképp pedig ajánljuk a községek figyelmébe; annyival is inkább, mert ebben az évfolyamban közöljük az egyes községeknek külön-külön történeti és helyrajzi ösmertetését is.*

„**Nagy Iván.**“ Ezt a címet visel az a „család-történeti értesítő“, melynek I. füzetét a mult hó folyamán hagyta el a sajtót. A „Nagy Iván“-t szerkesztik és kiadják: *Komáromy András dr.* (folyóiratunknak is tudós munkatársa) és *Pettkó Béla* Budapesten (I. ker. Vár. Országos Levéltár.) Az első füzet 40 nagy 8-ad r. oldalon igen előkelő tartalommal jelent meg. A füzet négy rovatra oszlik, u. m. Kortörténet — Magyarország családai — Országos nemesi összeírás — Tárca. — Közleményei: *A Perényiek* a mohácsi vész előtt (Komáromy Andrástól) Cimer-leírások a Királyi Könyvekből (Pettkó Bélától). A Vértessy, a bátori Sigray-család (Jalsoviczky Sándortól) A Vörösmarty-család (r—r). A Benkó-család (Benkó Imrétől) Az alsó-draskóczy Morvay- és a Lászlófi-család (r—r). Az 1754–55-iki országos nemesi összeírás; most az abauj-vármegyei részt hozza *Illéssy János dr.*-től. A Tárcaiban családtörténeti kutatásokra vonatkozó kérdések és feleletek foglaltnak. A folyóirat, hogy úgy mondjuk, minden betűjéért

érdemes az elolvasásra, méltó a pártfogásra. A Perényiekről szóló közlemény, ott a hol a Hernádvölgyi vendégnépről (hospites) ad igen tanulságos magyarázatot (6 lapon) bennünket zemplénieket is közelről (Hernád-Németi, Dobsza) érdekel. — A Királyi Könyvek („Liber Regius“-ok) melyeket a nemesség adományozásáról 1527-től 1867-ig a régi udvari Kancellárián vezettek, 82 kötetnyi terjedelmükben, minden érdekes vonatkozásaik szerint (családi címer-leírás, adomány-levél kelte, az adományos neve, társadalmi állása, személyes érdemei szerint) belé kerülnek majd, betűrendes sorban, ugyszintén az erdélyi fejedelmektől adományozott címeres levelek ösmertetése is benne lesz a „Nagy Iván“-ba. Magyarország családai c. rovatában az illető jeles családok címer-rajzait, a rajzokat magyarázó szövegben, az életrajz-számba menő siriratokat, — melyek közül a legtöbb latin szövegével, abban a rövidítésekkel, valóságos rejtvény a mai nemzedék előtt — szintén közli, azonkívül nemzedékrendi táblázatokat is hoz. Az 1754–55. országos nemesi összeírás azért beesés, mert abba vannak feljegyezve mindazok a nemesi családnevek, melyeknek akkor élt birtokosai a „három investigatio“-t, vagyis a „kétségtelen próbá“-t kiállították. — Még csak azt említtük föl, hogy a „Nagy Iván“ c. havi folyóirat a kir. belügyminisztérium, mint legfőbb nemesi hatóság részéről a régi nemesség előismerése, címerek és predikátumok viselhetősére vonatkozóan kiadott határozatokat is föl fogja dolgozni. A „Nagy Iván“-t, — mely nem rég elhunyt veterán történettudóunk (Nagy Iván) „Magyarország Családai“ c. 13 kötetes alapvető munkáját is szem előtt tartja, hogy azt pótolva, javítva folytassa — a legmelegebben ajánljuk a „Zemplén“ t. olvasóközönségének szíves pártfogásába. — A „Nagy Iván“ c. havi évfolyamának (1–10 füzet) előfizetése csak 6 forint, mely a főntebb említettük címhez küldendő. — A kiváló két szerkesztő, kik az Országos Levéltár főtitkarságát s a jelesebb szakférfiak közé tartoznak, biztosítékot nyújtanak arra, hogy a mily kitűnően, minden művelt történetbarátra vonzóan van összeállítva ez az első füzet, épp oly tartalmasak, sőt még tartalmasabb lesznek a következő füzetek is. — Azért még egyszer ajánljuk t. olvasóközönségünk szíves figyelmébe és pártfogásába.

„**Az elmélet jog és államtudományi államvizsgálat.**“ Ez a címe annak a 16-od nagy ivrétén 22 oldalra nyomtatott emlékiratnak, melyet az ev. ref. egyetemes tanügyi bizottság jogi szakelőadója, *Ballagi Géza dr.*, a s.-pataki jogakadémia nagy tudomány tanára, irt abból az alkalomból, hogy *Wlassics* minister a jogi szakoktatást megreformálni, a „jogakadémiákat lassacskán egyetemekké fejleszteni“ és az elméleti vizsgálatok cenzoraivá a kir. táblák bíráit kívánja tenni. *Ballagi Géza dr.*, kinek felirati tervezetét a konvent elfogadta és a ministerhez már fel is terjesztette, jogfosztást lát a ministeri tervezetben, mely ha életbe léphetne, a magyarországi protestáns felekezeteknek az 1790/91-iki XXVI. t. c.-ben lefektetett azt a jogát, hogy az autonom testületek a maguk intézeteik számára maguk alapítják meg a tanítás rendjét, szabályzatát és anyagát, lábbal tapodná. — A felirat, illetve előadói javaslat, mely Budapesten a Hornyánszky V. es. és kir. udv. könyvnyomtató intézetében jelent meg, erősen hangsúlyozza, hogy a jogászok *elméleti* államvizsgálataihoz a tisztán jogi *gyakorlatot* folytató kir. táblák bíráinak semmi közük s ennek a reformnak csak az lenne a célja, hogy, a mi szemügykörünk szerint véve fel a dolgot, 3 jogakadémiát (t. i. a sárospataki, m.-szigeti és a kecskeméti jogakadémiát) eltöröljön az élő és életképes főiskolák sorából! — A javaslat sürgeti, hogy a „doktori“ fok régi díszébe visszahelyeztessék és hogy az legyen ismét, mint volt: a „jogászai képzettségnek valódi koronája.“ — A hatalmas argumentumokon nyugvó előadói javaslatot ajánljuk a szakemberek és a jogtanuló ifjúság érdeklődésébe.

Marecai a Világtörténet feladatáról. E sokat támadott, szorgalmas és nagyérdemű jeles tudóunk egy kis „essay“-ben mondja el gondolatait a történetírás feladatáról, céljáról, s módszereiről. Az essay a szerkesztésében megjelenő nagy vállalatnak, a *Nagy Képes Világtörténetnek* előszava, melyben azokkal az elvekkal ismereti meg az olvasót, a melyek őt s munkatársait e munka szerkesztésében és megírásában vezetik. Az író sokban tévedhet, de az igazán fontos nem maradhat rejtve a vizsgálódó szem előtt, csak ne egyes személyekben, ne egyes eseményekben keressük a történet anyagát, hanem az egyes korokat betöltő eszmékben, s az eszméket megvalósító intézményekben. — Ez volna rövid kivonata a kitűnő előszónek, mely — a füzetes kiadványok helyes szokása szerint — az első kötet utolsó füzetében van. Ezzel befejeződött a nagy mű első kötete. Az egész kötet ára díszkötésben 8 ft. egy füzet ára 30 kr. Megjelen minden héten egy füzet kapható Révai Testvérek Irod. Int. Részvény-társaságánál (Bpest, Üllői út 18.) s minden hazai könyvkereskedésben. —

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: Schneider Jakab. —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S.A.-Ujhelybe küldendők.

II. Birálat

„Mi a tanító feladata a terjedő szocializmussal szemben?” című s. „Virtus nobilitat!” jelíggel ellátott pályamunkáról.

Midőn tanító-egyesületünk a fenti gyakorlati tételt megfajtásra kitézte, mintha csak előre látta volna a később bekövetkezett eseményeket, melyek anyagul szolgálhattak t. kartársainknak a tétel megfajtására.

Annál sajnósebb jelenségül kell tehát konstatálnom, hogy a tétel megfajtásával mindössze két pályamű foglalkozott.

Miféle következtetést vonjak le ebből? Vagy azt kell hinnem, miszerint a t. kartárs urak a szociális mozgalmat nem tartják oly fontosnak, melylyel szemben nekik is volna teendőjük; vagy ha jóhiszeműleg elfogadom, hogy minden kartárs megtette e téren is a tőle telhető, óhajtott tartottam volna, hogy eljárását a pályatétel megfajtásaként le is írta volna, bezihonyitván ezzel is az ügy iránti érdeklődését.

Áttérve az egyes pályamunkák ismertetésére, azokról a következőket mondhatom:

A II. számú „Szeresd felebarátodat stb.” jelíggel pályamunka írója egyáltalában nem foglalt határozott állást. Egyik szavában helyesli, másik szavában kárhóztatja a szocializmust. Hibáztatja iparunk fellendülését, mert ezt tartja a szocializmus szülőjének. Tréfásan azt mondhatnám, hogy maga a t. kartárs ur is szocialista, ki „tiltakozik a földi igazságtalanság ellen...”

Igen pesszimistikus szemüvegen nézi t. kartárs ur a helyzetet, midőn azt mondja, hogy a tanítósnak jóakaratu működése igen csekély tényező e betegség gyógyítására.

Azt mondja, hogy a tanítóra nem hallgat a nép; hogy e társadalmi bajon csak társadalmi uton lehet segíteni. Legyen! Tegyen meg hát a tanító társadalmi uton tőle telhetőleg mindent s mint legfőbb célt igyekezzen elérni azt, hogy a nép hallgasson rá. Hosszu munka, nagy fáradság lehet, de az eredmény bizonyos és sok jót árasztó.

Pályamunkába nem való és az írónak ismét csak habozását mutató részlet az, melyben kétségbe vonja egyes tanítóknak a szocializmussal szemben kifejtett és a hírlapokból ismert munkásságát.

Ily habozások és kétségek után, dolgozata végső és aránylag is rövidebb részében mégis megadja magát, elsorolván általánosságban a tanító egynemű teendőjét, melyet a szocializmussal szemben végezhet.

Az I. számú „Virtus nobilitat!” jelíggel pályamunka társával szemben is, de önmagában is sikerült dolgozat.

A társadalmi eszmék alakulásából helyesen fejt ki a szocializmust mint társadalmi betegséget; annak okait helyesen, bár kissé túlzottan ismeri fel. Igen nagy jelentőséget tulajdonít az izgatásnak s mégis érthetetlennek tartja, hogy a baj oly rohamosan terjed. Helyesen mondja, hogy a betegség okainak eltávolítása a fődolog, melyből aztán rátér a tanító ez irányú iskolai és társadalmi működésére.

Az iskolai nevelésnél az e szempontból is első helyre tett vallás-erkölcsi nevelés mellett gondot kíván fordítani a hazafias irányú nevelésre is, bár itt heve kissé el is ragadja s szép idézete nagyon is ideális lelkesedést mutat.

A munkára való nevelés felvétele ismét igen helyes. A társadalmi működésről szólva, helyesen mondja el a tanítók mindama teendőit, melyekkel boldogult Trefort ministerünk mondása szerint „hivatva vannak terjeszteni azon eszméket, melyek a vagyonosodásra, jólétre vezetnek, s melyek egyszersmind az ennek ellenkezőjéből legjobban eredhető szocializmusnak is fő ellenszereit képezik.” E teendők elsorolásánál itt-ott mutatózó kisebb tévedései a dolog lényegét nem érintik.

Egész dolgozatán meglátszik az ügy iránti meleg érdeklődés és lelkesedés, mely a munka végén a kartársakhoz intézett szép felhívásban talál méltó betetőzést.

Egybevettve az elmondottakat, a magam részéről az I. számú pályamunkát a jutalomra teljesen érdemesnek, a II. számú pedig a kérdéssel való foglalkozás megjutalmazásául — legfeljebb dícséretre méltónak tartom.

Sárospatak, 1898. október 15-én.

Kötse István,
bíráló biz. tag.

III. Birálat

„Mi a tanító feladata a terjedő szocializmussal szemben?” című s. „Virtus nobilitat!” jelíggel ellátott pályamunkáról.

1. A „Virtus nobilitat!” c. dolgozat 3^{1/2} ivnyi terjedelemben felel azon kérdésre: „Mi a tanító feladata a terjedő szocializmussal szemben?” s a bevezetésen kívül két főrészről áll. Írója az első részben azt fejtegeti, mi a tanító feladata az iskolában, a másik részben pedig mit tehet a szocializmus terjedése ellen a társadalomban. Az iskolai nevelésben a vallás-erkölcsi, hazafias irányú és a takarékosra, munkásságra szoktató nevelést tartja és magyarázza olyannak, mely által a szocializmus terjedése ellen küzdeni kell s lehet e szerint a dolgozatnak ez a része is 3 alfejezetre oszlik. A társadalomban különösen abban találja a tanító feladatát, hogy oly egyesületek alakítása körül fejtsen ki szorgalmat, melyek a népre nézve ugy szellemi, mint anyagi haszonnal járnak. Ily egyesületeknek tartja a dalgyesületeket serdülo ifjuság részére, a hol időnkint szivnemesítő felolvasások volnának tartandók; az olvasóköröket, a hol a tanítónak alkalma nyilik megismerni a nép bajait, eloszlatni balhitét és megkedveltetni vele a nép vagyoni emelkedését előmozdító selymészetet, méhészetet, gyümölcstermelést stb.; végre a hitelszövetkezetek, tüzoltó-egyesületek és mértékletességi egyesületek alakítását ajánlja, valamint arra is felhiv, miszerint figyelmeztessük és ösztönözzük a népet arra, hogy mindenét tűz- és jégkár ellen biztosítsa.

Ezzel megismertetvén a „Virtus nobilitat!” jelíggel pályamunka beosztását és rövid tartalmát, miután — meggyőződéseim szerint — ennek írója teljesen kimerítette a tárgyat, nagy olvasottságra valló dolgozatában a tanító feladatát könnyed, magyaros stílusban sorolja elő: azért e munkát a pályadíjra méltónak találom.

2. A „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat” jelíggel pályamunka nem egészen másfél ivnyi terjedelmű s majdnem fele részében a szocializmus fogalmának meghatározásával, a szocializmus történetével és elterjedésének okával foglalkozik, másik fele részében pedig elősorolja a szocializmus megállítására a tanító részéről foganatosítandó teendőket s itt — bár ha e munka írója Ember Jánossal tartva, nem sokat remél e téren a tanítótól, mind az által ajánlja a vallás-erkölcsi nevelést; továbbá, hogy bányék a tanító tanítványaival egyformán, ugy a gazdagokkal, mint a szegényekkel stb.; legyen a tanító közvetítő a szegény nép és az uri osztály között; legyen a népnek védője elnyomóival szemben s végre ő is ajánlja a hitelszövetkezetek létesítését.

A mint látható, e dolgozat írója könnyen bánt el a tárggyal s nézetem szerint azt teljesen ki nem merítette, bár a mit mond, azt szintén könnyed jó magyaros stílusban mondja el s tekintve ezt, valamint a jóakaratu munkásságot és fáradságot, e munkát dícséretre méltónak találom.

Gálszécsen, 1898. évi szept. hó 8-án.

Andrejkovits Pál,
bir. biz. tag.

Vármegyei Hivatalos Rész.

338 654 kb. sz.

T. Zemplén-vármegye közigazgatási bizottságától.

Olvasztatott a földmivelésügyi m. kir. minister ur Ó nmltsága f. évi március hó 3-án 2230/V. 3.98. sz. a. a kisebb vizművek elhelyezendő magassági és vonatkoztató jegyek tárgyában kelt körrendelete.

Köztudomás végett a vármegye hivatalos lapjában közzététetik.

Kelt T. Zemplén-vármegye közigazgatási bizottságának 1899. évi április hó 10-én tartott rendes havi ülésében.

Molnár István, főispán,
mint a közig. biz. elnöke.

2230/V. 3. 1898. Föld ivelésügyi m. kir. minister.

Körrendelet

az összes kulturmérnöki és folyammérnöki hivataloknak, valamennyi törvényhatóság közigazgatási bizottságának, valamennyi alispánnak, a székesfőváros és a törvényhatósági joggal felruházott városok polgármestereinek.

A volt földmivelés- ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministernek a vizduzzasztó művek tárgyában 66655/85. szám alatt kiadott körrendeletével meg lett állapítva a duzzadás megjelölésére szükséges öntvények szabványos alakja s megjelöltetett ezeknek, valamint azok megerősítéséhez szükséges szereknek a Schlieck-féle vasöntő és gépgyár részvénytársasággal kötött szerződés szerint biztosított árjegyzéke.

A gyakorlati élet szempontjából ezen magassági és vonatkoztató jegyekkel szemben két kifogás emelhető nevezetesen, hogy kisebb vizműveknél a jegyek méretei folytán nehezen található oly alkalmas pont, hol azokat célszerűen, a megsérüléstől lehetőleg óvott helyen elhelyezni lehetne, másrészt pedig azok beszerzése a szerződésileg megállapított árak szerint a kisebb vizmütulajdonosokra jelentékeny terhet ró.

Ezen nehézségek elkerülése végett a X-ik kerületi kulturmérnöki hivatal egy újabb az előbbinél kisebb méretű mintát szerkesztett s ajánlott elfogadásra, a mely kis méretei következtében bármely vizmüvön könnyen elhelyezhető s megerősítési módja a jegyek hátulso lapján alkalmazott kinyulványok folytán egy esavarral is teljesen biztos, a költség tekintetében pedig a Schiel testvérek gépgyár-vasöntőde és malomépítészeti intézet brassói cég által benyújtott ajánlat szerint minden egyes kisebb vizmütulajdonosa az eddigi megjelölési módozattal szemben 9 ft megtakarítást érhet el.

Tekintettel a fentebb jelzett célszerűségi szempontokra, a kisebb vizműveken elhelyezendő magassági és vonatkoztató jegyekre nézve a X. kerületi m. kir. kulturmérnöki hivatal által javasolt szabvány alakot és a Schiel testvérek brassói cég által bemutatott ajánlatot a Schlieck-féle vasöntő és gépgyár részvénytársasággal kötött szerződés érintetlenül hagyása mellett elfogadom s ezen szabvány alakkal bíró magassági és vonatkoztató jegyeknek a kisebb vizműveknél való alkalmazását elrendelem s ezen intézkedéséről az összes hatóságokat a m. kir. folyam és kulturmérnöki hivatalokat azzal értesitem, hogy a nevezett hivatalok, mint hatósági szakértők az engedélyező határozatoknak a vizikönyvbe leendő bevezetése iránti előterjesztéseikkel egyidejűleg tegyenek az illetékes hatóságnak előterjesztést arra nézve is, hogy a hatóság a Schlieck- vagy a Schiel-féle magassági és vonatkoztató jegyek beszerzését rendelje el az engedélyezett vizmüvénél.

A Schiel testvérek gépgyár-vasöntőde és malomépítészeti intézete brassói cég által bemutatott s általam ezennel elfogadott ajánlat értelmében a most elrendelt szabvány szerinti öntvények és szerek nevezett cégnél Brassóban a következő megállapított árakon szerezhetők meg, u m.

1 db. magassági jegy M. I. betűkkel	95 kr.
1 db. vonatkoztató jegy V. I. betűkkel	95 kr.
2 db. fába való esavar a 40 kr.	80 kr.
2 db. ölmudgó	10 kr.

Az egész készlet ára tehát 2 ft 80 kr.

1 kis láda a fent nevezett részek besomagolására 20 kr.

Összesen tehát 3 ft

Felhivom címet, hogy ezen körrendeletem célszerű alkalmazására esetről-esetre kellő gondot fordítson.

Kelt Budapesten, 1899. évi márc. hó 3.

Darányi.

1112/I. 99. szám.

S.-A.-Ujhely, rendezett tan. város tanácsától

Hirdetmény.

S.-A.-Ujhely rendezett tanácsu város képviselőtestületének 1899 évi ápril. hó 25-én tartott rendes közgyűlésében hozott határozat értelmében a bérkoesi iparról; az ebtartás és ebadóról; a kéjelgési ügyről; a köztisztaságról; a lakbérletekről; az országos és heti vásárok megtartási módjáról; a közensend megháborításának megakadályozásáról; a lövöldözés megakadályozásáról; a város kötelékébe való felvétel esetén fizetendő díjakról; az uzoráról és káros hitelügyletekről szóló 1883 évi XXV. te-ben megjelölt koresmai hitel meghatározásáról; a nyilvános helyen való kártya és egyéb játékok korlátozásáról; a közvágóhid kezeléséről és használatáról; a lovaglás és kocsizás szabályozásáról; a szállodák, vendéglők, kávéházak, söresarnokok, koresmák, és kávémérések részére megállapított zárórák és az idegen utasok bejelentéséről; az átvonuló esászár és királyi valamint a magyar királyi honvéd tisztek beszállásolásáról; a nyilvános mulatságok és előadások, valamint a látványosságok rendezése és engedélyezéséről; a pincérnői szolgálat korlátozásáról; a szerbtövis irtásáról; a házalási tilalomról; a foglalkozást közvetítő és a eselédsszerző iparüzletekről, a zsi-barusokról; a kutyáknak a város által fentartott ültetvényes sétányokban járszalagon való vezetéséről; a szőlőragya (peronospora viticola) ellen való védekezésről; az 1884 évi XVII. t. c. 10 §-ának a) pontjában felsorolt fogadó, vendéglő, kávéház és kávémérési iparüzletek gyakorlásáról, alkotott szabályrendeleteket az 1886 évi XXII. t. c. 27 §-a alapján a folyó év április hó 26. napjának d. e. 8 órájától kihirdetés végett 30 napi közszemlére kitétettek. Miről a város közönsége oly felhívással értesítették, hogy a szabály-

rendelet
órak al
S
április
Kapás

192/99

1899/9
ménye
temény
tehát
90 ftot
(ingye

fizetők
és vilá
lakást

nyok
misteri
külder
léklete

téséne

folyan
nem s
akadá

mely
bizony

gok
hány
hány
nevel

polgá
birtok
ból s
a nő
dittat

a fol

osztá
felvé
gég
ról.

1448

keté
ló bi
közh
alatt
nyilt

863.

folyt
bírá
Butl

meg

eset
közs

248

kis-
üsz
volt

lás

V
H
K
C
H
S

rendeleteket a város kiadóhivatalában a hivatalos órák alatt megtekintheti.

S.-A.-Ujhelyben, a tanácsnak 1899 évi április 25-én tartott üléséből.

Kapás L. Aurél s. k. Székely Elek s. k.
főjegyző. polgármester.

192/99.

Pályázati hirdetmény.

A sárospataki állami tanítóképezdénél az 1899/900 tanéven az első osztályban 25 jótéteményes hely töltendő be és pedig 6 teljes-jótéteményes hely; valamint 6—100 ft. jótéteményes, tehát 40 főt fizető; 5—50 ft. jótéteményes, tehát 90 főt fizető és 8, havi 2 ftos jótéteményes hely (ingyen lakás).

A teljes jótéteményesek, a 40 és 90 főt fizetők reggeli-ebéd- és vacsorát, lakást, fűtést és világítást; a havi 2 ft jótéteményesek pedig lakást, fűtést és világítást kapnak.

Az 50 kros bélyeggel ellátott folyamodványok a nagymélt. vallás- és közokt. m. kir. min. isteriumhoz címezve *folyó évi május 30-ig* küldendők be alólírott hivatalához következő mellékletekkel:

a) születési bizonyítvány a 15-ik év betöltésének igazolásául;

b) tisztí orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó semmi olyan testi fogyatkozásban nem szenved, mely őt a tanítói foglalkozásban akadályozná;

c) iskolai bizonyítvány a mult iskolai évről; d) évharmadi értesítő a jelen iskolai évről, mely június 30-ig az ezen iskolai évről nyerendő bizonyítvánnyal egészítendő ki;

e) hiteles községi bizonyítvány a családtagok számáról, azok életkoráról s arról, hogy hány van a családfő közvetlen gondozása alatt, hány van a szülei háztól, hány és mily mérvű neveltetési költséggel terheli a családfentartót;

f) hiteles községi bizonyítvány a szülők polgári állásáról, vagyoni állapotáról, ingatlan birtok-, üzlet-, ipar-, hivatal- vagy más forrásból származó jövedelméről, esetleg arról, hogy a növendéknek van-e magánvagyon a hova fordítatik annak jövedelme.

Szegénységi bizonyítvány csatolása esetén a folyamodvány és mellékletei bélyegmentesek.

Azon folyamodók, kik négy középiskola osztály végzéséről szóló bizonyítvány hiányában felvételi vizsgálatra kötelezettek, június hó végéig fognak érettetni a felvételi vizsga napjáról. (július 1—10).

Sárospatak, 1899 április 25-én.

Dezső Lajos
tanítóképezdei igazgató.

1448/I. 99. sz. A n. Mihályi j. főszolgabírájától.
Körösvény.

Butkán f. hó 18-án egy db. 5—6 éves fekete szőrű, 3 lába gatyó, J. I. bélyegű kanca ló bitangásban találtatott, melyet azzal teszek közhírré, hogy ha igazolt tulajdonosa 15 nap alatt nem jelentkezik, a bitangásban talált ló nyilvános árverésen el fog adatni.

N.-Mihály, 1899. április 22-én.

Füzesséry Tamás, főszolgabíró.

863. I/99 sz. A n.-Mihályi j. főszolgabírájától.
Tekintetes Alispán ur!

A butkai körjegyző 199/I. 99. sz. jelentése folytán tisztelettel jelentem, hogy Butka község bírája a községi hivatalos pecsétet f. hó 4-én Butka községben elvesztette.

A pecséten ezen fölírás volt: „Zemplén megye, nagy-mihályi járás, Butka község.” Tisztelettel kérem azt körözni és feltalálás esetén a bélyegzőt megsemmisíttetni, mivel a község már új pecsétet rendelt.

N.-Mihály, 1899. ápr. hó 16.

Füzesséry Tamás, főszolgabíró.

2481/ki. 99. sz. A bodrogközi j. főszolgabírájától.
Körösvény.

Folyó évi április hó 20-án Berta Erzsébet kis-géresi lakos kárára 1 drb. egy éves, szőke üsző borju elszökött és azóta feltalálható nem volt.

Körözését elrendelem azzal, hogy feltalálás esetén hivatalomhoz bejelentés teendő.

K.-Helmecz, 1899. ápr. 22-én.

br. Fischer, szolgabíró.

Heti naptár.

Vasárnap,	április 30.	Cantate.
Hétfőn,	május 1.	Fülöp és Jakab.
Kedden,	május 2.	Atanáz.
Szerdán,	május 3.	Sz. József ót. ü.
Csütörtökön,	május 4.	Flórián.
Pénteken,	május 5.	V. Pius p.
Szombaton,	május 6.	Ol. fött János.

Nyilt-tér.)

„MARGIT“ GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságát azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitűnő hatása a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén, tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz” mebbe csülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni töle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgsavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál a kő- és homokképződés esetében, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt adnak a „Margit” forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

EDESKUTY L. ásványvíznagykereskedés

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPESTEN.

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN, FÜSZKERESKEDÉSBEN ÉS VENDÉGLŐBEN.

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Énlert Gyula.

Hirdetések.

Tk. 2378/1899. szám.

Hirdetmény.

Osztruzsnicza község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29. sz. és 1889. évi 38. sz. és az 1891. évi 16. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi 29. t.-cz.-ben szabályozott eljárás, a telek-jegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E czélből az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1899. évi május hó 23-án** fog kezdődni.

Ennélfogva felhívattak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átiratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi 38. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt élő szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyegilleték elengedése kedvezményétől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Homonnán, a kir. járásbírósnál mint telekkönyvi hatóság, 1899. évi április hó 14-ik napján.

Dr. Oláh István, kir. albiró.

Tenyészállat árverés.

Munkácson, 1899. május hó 8-án d. e. 9 órakor az uradalmi igazgatósági udvarban megtartandó árverésen eladatik:

Pinzgau (pirostarka) fajból: 1 hágó bika, 19 fiatal bika, 26 tehén és 12 üsző.

Allgauer (borzderes) fajból: 1 öreg bika, 8 fiatal bika, 3 üsző és 3 tehén.

Az uradalmi igazgatóság.

Tk. 1773/1899. szám.

Hirdetmény.

Hardicsa község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás a telek-jegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E czélből az átalakítási munkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1899. évi június 5-én** fog kezdődni s a tervezetek hitelesítésére Bálint Lajos kir. albiró és Lovász Ferencz átalakító kiküldetik.

Ennélfogva felhívattak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy megbízott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezetek ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telek-jegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átiratásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18., és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és bélyeg- és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbírósnál mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi április hó 13-ik napján.

Bálint Lajos, kir. albiró.

362/1899. sz.

Faeladási hirdetmény.

A gálszécsi r. kath. plébániának gálszécsi határban fekvő erdejében levő fakészlet, mely áll 1796 darab átlag 16 cm. vastag fiatalabb tölgyfából, az alólírott által **f. évi május hó 6-án d. e. 10 órakor** a gálszécsi r. kath. plébánián tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni. Kikiáltási ár a becsár 200 ft. Ennek 10%-át az árverési szándékozók bantpénz gyanánt az árverés előtt alólírott kezeihez fizetni tartoznak. Egyéb feltételek a központi erdőgondnokságnál megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1899. április 26-án.

M. kir. központi erdőgondnokság:

Márton Sándor,
m. kir. főerdész.

S.-A.-Ujhelyben a Bercsényi utcában 2 lakóház, a szükséges melléképületekkel s udvarral együtt szabad kézből eladó.

Bővebben értekezhetni a kiadóhivatalban.

Köszönetnyilvánítás.

Ö Fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru gyár.
 Ö császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbestalppal bélelt cipőkkel. Ö Fensége hosszabb gyalogkiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbestalppel, ugyan máj a cipésznél s aztán küldjék ide.
 Hiszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, amint megfelelők voltak a szaloncipők.
 Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!
 Az asbestbetéti cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábujjamban, úgy hogy — azt hiszem — lábujjaim semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni
 Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

tisztelő hiva
 Wekerle Sándor.

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdagakat, sem lábégés.

Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Hégyes féle, az egész világon szabadalmazott asbestalppel látja el.

Kettősvastagságu 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbestalppel készített legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

➔ **Viszonteladónak megfelelő árendemény.** ➔

Kapható kizárólag csak az **Általános asbestáru-gyár betéti társaság** Budapest, VI. Sziv-utca 18. szám.

A mélt. Sennyey Mária báró kisasszony tulajdonát képező zemplén-vármegyei (bodrogközi) Bélatanya 1998. kat. holdat tevő birtok 1900. évi május hó 1-től minden fölszerelés nélkül haszonbérbe kiadandó.

Bérelni szándékozóknek felvilágosítást ad Bélyben

Kiss Károly,
 tisztartó.

Özv. gf Sztáray Antalné öméltósága nagy-mihályi uradalomban eladó: 12 drb középfinom számfeletti merinó kos tenyésztésre és 10 drb fehér göndörszörű számfeletti mangalicza kan, szinte tenyésztésre.

Baján Imre,
 urad. igazgató.

zajtalan és nyomban száradó

Törvényileg védve!

Veritabl Lauqe Christoph.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt i használtatásnak, mivel a kellemtelen szag és a lassú, ragadós száradás, mel, az olajfoltok és az olajfoltok elkerültek. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül hogy elvenné fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk, sárgasbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj festék fűdi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen betöd minden foltot. Harabbi mázolást sub; van azután

iszta fénylakk (színezetlen) új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfestékkel mar bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennél fogva nem fűdi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzet mtr. (két középnyagyságu szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 9 1/2 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a csomag s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 40 éve létező gyártmányt sokféle utánozzák és hamisítják, sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
 A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártó.
Prága, K. Berlin.

Kapható: Malártsik György és Bilanovits István fűszerkereskedéseiben S.-A.-Ujhely.

Az „ANKER“
 élet- és járadékbiztosító társaság.
 Magyarországi vezérképviseletőség:
 BUDAPEST, VI. kerület, Deák-tér 6. szám.
 (Anker-udvar) a társaság saját házában.

Összes vagyon 1898 végén. 65 millió frt.
 Biztosítási állomány 1898 végén. 243 millió frt.
 Eddigi kifizetések 103 millió frt.

A nyereség részvételével biztosítottak A osztályú szerinti — mint husz év óta — 1899-ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve.

B osztályú szerinti (évenként emelkedő osztályú) 1897, 1898 és 1899. években az összes — az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3%-a, illetőleg az évi díjak 9%, 12% és 15%-a fizetett ki készpénzben.

E.önös kihazasítási és vegyes biztosítások. Mindennemű haláleseti, életeseti és járadék biztosítás.

Prospectussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviseletőség, (hová ügynökségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

Helyi képviselő: **Schön Mór.**

220/1899. v. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bir. végrehajtó a tokaji kir. járás-bíróságnak Pr 116/3. 899. sz. végzése folytán közhírré teszi, hogy Bárd Mattendoit Richárd erdőbényei szőlőbirtokos birtokában lévő s rendelkezésre bocsátott 7502 darab szőlőoltvány a keresk. törvény 347. §. értelmében nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a helyszínén E. Bényén Piskó Ignác lakásán leendő eszközzésére **1899. évi május hó 2 napjának d. e. 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a 7502 darab szőlőoltvány a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett el fog adatni.

Tokajban, 1899. évi április 26-án.

Feuerstein József,
 bir. végrehajtó.

A „MISKOLCZI HITELINTÉZET“ áru- és terményraktaraiban
 az ezidei

VII-ik évi gyapju-vásár

beraktározással egybekötve
1899. évi június hó 14-ik napján tartatik.
 Részletes felvilágosítással szívesen szolgál

A „Miskolczi hitelintézet“ részvénytársaság igazgatósága.

Akar ön jó cognacot inni?

Kérjen mindig csak
TOKAJI COGNACOT
 TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL
 (kigyós kereszt a hármass hegyen,)
 mert különben értéktelen hamisítványt kap.
 Valódi Tokaji Cognac kapható:
 minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárban.

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR
TOKAJ.

Főraktár: **Nagy Ferencz,** fűszer-, festék- és rövid-áru kereskedése S. A.-Ujhely Rákóczi-utca.

720/1899.

Hirdetmény.

Erdőbénye község előljárósága a képviselő-testületnek 18/899. kg. sz. határozata alapján közhírré teszi, hogy az Erdőbénye község határában gyakorlandó vadászati jog 1899-ik évi augusztus 15-től kezdődőleg 6 egymásután következő évre nyilvános árverés útján bérbeadjatik.

A bérbeadási árverés **1899. évi május hó 25-én d. e. 9 órakor** Erdőbényén a község házában tartatik meg.

Kikiáltási ár évenként 50 forint.

A haszonbér évről-évre a vadászati évad elején egy összegben fizetendő.

A határban levő szőlő és parlag területek a vadászterületből kivételnek és a vadászattól tilalmaztatnak.

Erdőbényén, 1899. április hó 13.

Füzesséry Péter, jegyző
Szilágyi József, bíró

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hirnevű háziszert ellentállt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölőként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjeggyel és Richter cégjegyző nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, **RUDOLSTAD**

Cenyészallat árverés.

A munkácsi uradalmi főbérnökség állományából következő számfelatti nyugoti faj hasas és fejős tehének adatnak el árverés útján:

- 16 darab pinzgaui (pirostarka)
- 10 darab vintschgaui (borzderes)
- 32 darab bonyhádi (verestarka)
- 10 darab allgauti — magyar keresztelés
- 2 darab lengyel keresztelés.

Az árverés május hó 9-én délelőtt 12 órakor a „Sztrabicsói“ majorban veszi kezdetét.

Vasúti állomás Sztrabicsó-Gorond, hol a reggel 9 óra 14 perczkor Munkács felől és 11 óra 8 perczkor Bátor felől érkező vonatoknál fogatok lesznek rendelkezésre bocsájtva.

A major az állomástól 5 percz távolságra van.

A főbérnökség.

BERCZIK NÁNDOR

asztalos műhelye

S.-A.-Ujhely, Kossuth L. utca 176. (a dohánygyárral szemben).

Tisztelettel értesitem S.-A.-Ujhely és vidéke n. é. közönségét, hogy Budapestről visszatérve, asztalos műhelyemet megújítottam. Budapesti két évi tartózkodásom alatt alkalmazva voltam a legelőkelőbb gyárakban, é. p. mint munkavezető **Gregersen** urak gyárában; mint munkavezető **Bodon Károly** ur üzletében; s mint előmunkás **Thék Endre** ur gyárában. A szerzett tapasztalatok folytán képesítve vagyok a legmodernebb és legstílusosabb épületek és butormunkák előállítására s a legmesszebb menő igényeknek is megtudok felelni.

A n. é. közönségnek S.-A.-Ujhelyben is mintegy 10 éven át kiérdemelt bizalmát most még fokozottabban kérve és várva mély tisztelettel vagyok

Berczik Nándor,
műasztalos.

VALÓDI LINOLEUM PADLÓZOMÁNCZ

Fontos háziasszonyoknak!

puha padlóra Törv. védve.

minden színben.

Nincs többé ragadós szobapadló! Linoleum padlózománcz egy óra alatt keményre szárad, gyönyörű fénye van és elérhetlen tartóssága.

Többször megtörtént, hogy az Eisenstädter-féle Linoleum helyett utánzatokat kaptak a vevők, figyelmeztetjük tehát a t. vevő közönséget, hogy mindig és csak Eisenstädter-féle Linoleumot kérjen a *vas lovag* védjeggyel.

**LAJK- ÉS FESTÉKGYÁR
EISENSTÄDTER TESTVÉREK, Bécs.**

Főraktár S.-A.-Ujhelyben:

BEHYNA TESTVÉREK CZÉGNÉL.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára, 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

Nagymennyiségű Bútor

mely saját műhelyemben, szolid és tartós kivitelben készült, férjem elhalálása folytán

nagyon olcsón árusítom el,

melyre a n. é. közönség becses figyelmét tisztelettel felhívni van szerencsém.

Egyidejűleg az érdeklődők becses figyelmét arra is felhívni bátorkodom, hogy ezen jó hírnévnek örvendő **butor-raktáramat, asztalos műhelylyel együtt** vagy anélkül hajlandó volnék egészben is átadni

Teljes tisztelettel

Özv. Dubay Istvánné.

S.-A.-Ujhelyben, Kazinczi-utca 54. szám.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **42 év óta** fennálló, a főtéren lévő

arany és ezüst ékszer-üzletemet

nyugalomba vonulás miatt végképen kiárusítani szándékozom, e végből üzletemben lévő mindennemű **arany és ezüst tárgyakat 20%-al gyári áron alul** végkiárusítom. Ennélfogva felkérem az érdeklődőket, hogy ebbeli szükségleteiket mielőbb beszerezni sziveskednének.

Áruim valódiságáról, tartós és kitűnő minőségéről majdnem egy félszázad óta fennálló, reális alapon működő üzletköröm és polgári állásom kezeskedik.

Üzlethelyiségem f. évi apr. hó 24 től kiadó.

Kiváló tisztelettel

Rosenberg Samuel

ékszerész.

Kleinmann és Klein

— tölgy-, épület- és szerszámfa raktára —
S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók

Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:

Kapu oszlopok 1 frttől 2 frt 50 krig.

Kerítés oszlopok 35 krtól 65 krig.

Ajánljuk kerékvártónknak **szerszámfákat, keréktalpak** és **küllöket; nyirfa és bükkfa rudakat,** ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt **tölgyfa** deszkákból.

25 frton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

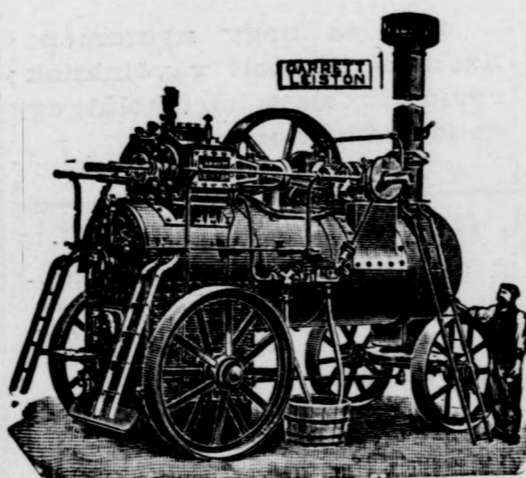
Az uszoda szomszédságában lévő volt Vályi-féle kertből építkezésre alkalmas **házhelyeket** adunk el, akár egészben, akár pedig parcellákra osztva 10 évi amortizáció mellett.

Kleinmann és Klein.

IFJ. KOTZÓ PÁL

Budapest, V., Lipót-körut 18. szám.

(Vigszínház mellett a nyugati pályaudvar s Margithid közelében.)

A közönségnek pártfogását kérve, ajánlja Garrett R. és fiai féle legújabb szerkezetű **compound gőzmozgonyait félstabil és stabil alakban,** amelyek 40 százalék tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak.

Gőzmozdonyokat és gőzcsepítőket négy-szer fordítható acél-dobsinekkal, továbbá nem igénylő szalmarázókkal és nagy szita felülettel, minden nagyságban.

Minden fajta lovas **cséplőkészleteket, arató és vetőgépeket, szecska-vágókat, répvágókat** és minden más gazdasági gépeket.

Vidéken lakó szolid ügynőkök kerestetnek!

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

KRONSTEINER KÁROLY
Bécs, III. Hauptstrasse 120. sz. (saját házában)
Kitüntetve arany érmekkel.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-, bánya- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója.

E homlokzat-festékek, melyek mérszben feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 40 különböző mintában különként 10 krtól felfelé szállíthatnak és ami a festék szírtisztaságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem S.-A.-Ujhely és vidéke n. é. közönségét, hogy üzletemet folyó évi április hó 24-től a dr. Schön Vilmos Weckerle-téren levő házába (hol eddig Róth B. vaskereskedése volt) helyeztem át.

Egyszersmint vételre ajánlok a **IV. osztályu sorsjáték első osztályára sorsjegyeket** és pedig:

1 egész sorsjegyet	6 frtért
1/2 "	3 frtért
1/4 "	1 frt 50 kr.
1/8 "	75 kr.

Ugyancsak kaphatók nálam: mindennemű borok, liquerök, valódi borovioska, továbbá dohány és szivar, okmánybélyeg váltóúrlapok stb.

A n. é. közönségnek üzletem iránti bizalmát továbbra is kérve maradtam tisztelettel

Lőw Mihály.

Legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1.000,000

korona.

Az összes 50,000 nyeresemény jegyzéke.

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben **1.000,000** korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Korona	100,000 sorsjegyre	50,000 újból nyeresemény
1 jutalom	600000	
1 nyer. á	400000	
1 " "	200000	
2 " "	100000	
1 " "	90000	
1 " "	80000	
1 " "	70000	
2 " "	60000	
1 " "	40000	
5 " "	30000	
1 " "	25000	
2 " "	20000	
3 " "	15000	
31 " "	10000	
67 " "	5000	
3 " "	3000	
432 " "	2000	
763 " "	1000	
1238 " "	500	
90 " "	300	
31700 " "	200	
3900 " "	170	
4900 " "	130	
50 " "	100	
3900 " "	80	
2900 " "	40	
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000	

A negyedik m. kir. osztályosorsjáték némsokára ismét kezdődik és

A nyeresési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben **egy millió korona.**

Szíves mielőbbi megrendeléséknél **eredeti sorsjegyeket** a tervezési eredeti árban és pedig:

egy egész l. o. eredeti sorsjegy	6.-
> fél >	3.-
> negyed >	1.15
> nyolcad >	0.75

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a **magy. kir. kormány ellenőrzése** mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a **rendelményeket** mielőbb, legkésőbbben azonban **f. é. május hó 18 és 19-ig** hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.
a m. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusítói
Budapest, V., Váci-körút 4/a.

Sok és nagy nyereseményt fizettünk tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt körülbelül **egy és fél millió koronát.**

Rendelőlevelé levagandó. **Török A. és Társa utának Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. osztályosorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget _____ frt } utánvételezni kérem } A nem tetsző postautalvánnyal küldöm } törlendő.

Pontos cím: _____

Vegyri ruhatisztító és selyem, szövet, gyapju-ruha festő-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy itt **S.-A. Ujhelyben** **gőzerőre berendezett vegyi ruhatisztító, mű, selyem és kelmepestő üzletemben**

elvállalok tisztításra: fejtetlen és fejtett bálí-, utcazi-, selyem-, plüsch-, szövet- és kreton-ruhákat bármily dus diszítéssel. — Továbbá uri- és női **öltönyöket:** egyenruhákat, bálí belépőket, selyemkendőket, csipke-függönyöket, prémezett és himzett tárgyakat, gyermek-ruhákat, szallagot, nyakkendőt, keztyűt és minden itt fel nem sorolt tárgyakat.

Gőz ruha festészetemet különösen ajánlom a közönség figyelmébe.

Festésre minden megunt színű, vagy színét hagyott női- és férfi ruhákat a volt eredeti színben, vagy a legdivatosabb színekben. Bolti minta után csakis tiszta világos színű szövetek alkalmasak. A férfi ruhák fejtetlen, a női ruhák szétfejtve, mivel így a kívánt szín tökéletesen elérhető.

Alkalmi ruha kívánatra a legrövidebb idő alatt tisztítatik. — Festésre adandó tárgyak 8 nap alatt festetnek.

Ajánlom továbbá téli ruhák festését, u. m. téli felöltők, köpenyek, női gallérok stb., melyek szép kivitelben és gyorsan eszközöltetnek.

Vidéki megbízásokat posta-utánvétellel a legpontosabban teljesítek.

Férfi- és női ruhák 24 óra alatt tisztíthatnak.
Magamat becses pártfogásába ajánlva maradtam
mely tisztelettel:
Rakovszky Sándor,
Főüzlet és nagyműhelyem: S.-A. Ujhely, Kazinczy-u. 508. sz. a kereskedelmi bankkal szemben.
vegyi tisztító és kelmepestő.

Folyó év április 24-ik napjától kezdve üzletemet és nagy műhelyemet saját házámban Bercsényi-utca 45. sz. a fogházzal átellenében helyeztem át.

Zacherlin

Nicht in der Düte!

Egyedül valódi csakis üvegben!

Ez a valóban csalhatatlan és gyökeres irtószer minden-nemű rovar ellen.

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a. Ujhelyben: Kincsesy Péter, Wid-der Gy., Fischer Hani, Behyna test., Grünbaum M., Nagy Ferencz, Klein Henrik, Klein Albert Malártsik György, Szentgyörgyi Vilms, Klein Géza, Kristóf Károly, Glück Samu, Szikszay Róza és Markus Sáfir, Bilanovits István.

Abauj-Szántó: Blau Herman. Sóváry Kál-mán, Friedmann Simón, Klein Adolf, Klein Vilmos.

Forró-Énes: Haimann Salamon. Hercz-feld Lajos.

Gálszécs: Grün Lajos, Engländer Ignác, Friedmann Lipót és Rosenberg Bernát.

Homonnán: Friedmann Markus, Hoca Gyula, Klein Dávid és fia, Kuharszky Gyula, Pápay Pál, Szekerák Aladár,

Rosenblüth Márkus, Szekerák Ambrus.

Mándok: Richard Emil.

N.-Mihályban: Glück Mór, Tolvay Imre, Buczinszky Lajos, Marmorstein Jenő, Wünschendorfer K. és Landesmann Vilmos.

Sárospatakon: Pavletits György s Palcsó Lászlónál.

Szerencsen: Turcsányi Ferencz.

Tályán: Gottfried Sámuel.

Tokajon: Frisch Vilmos, Helm Samu, Morgenstern Izidor, Olay Lajos, Zákó Soma, Gross Izrael.

Varannón: Cseri Herman, Gaál Sándor Friedmann és Rosenberg, Rosenblüth Sándor.